

OFFICERSTIDNINGEN

MEDLEMSTIDNING FÖR
OFFICERSFÖRBUNDET
NR 2 | 2016

HELIKOPTER 14F:

Potent plattform saknar torped

SIDAN 18

Officersförbundet stämmer staten

SIDAN 16

INSÄNDARE:

King låter som Romson

SIDAN 38

INTERNET:

Nytt helvete i höst

SIDAN 11

ANALYS:

Rysk strategi betonar andlighet

SIDAN 28

Försvarsbudgeten urholkas med fem miljarder

SIDAN 9

Äntligen en annons som kan löna sig.

Du har fått helt nya förmåner som medlem i Officersförbundet!

Danske Bank och Officersförbundet har inlett ett långsiktigt samarbete som kommer att ge dig som medlem en hel del exklusiva förmåner.

Från och med nu kommer du t ex kunna få:

- Egen personlig rådgivare
- Våra vardagstjänster kostnadsfritt första året
- Bolån från låga 1,29 %*

Vi har fler förmåner som väntar på dig och som vi samlat i Danske Förmånsprogram.

Gå in på danskebank.se/officersforbundet och upptäck dem idag. Vårt mål är att du når dina.

Läs mer om erbjudandet på danskebank.se/officersforbundet

Danske Bank

* 3 månader 1,29 %. Effektiv ränta 1,298 %. Ex 2 Mkr/50 år, totalt 2 647 405 kr

Försvarmakten anser att du tjänar för mycket!

Spara 100 miljoner på våra kollektivavtal. Det ingår som en parameter i det budgetunderlag för 2017 (BU17) som Försvarmakten lämnade till regeringen nyligen. Sedan det blev allmänt känt har många hört av sig, den vanligaste beskrivningen är – ett slag i ansiktet. Officersförbundet har sagt nej till att göra besparingar på villkoren i kollektivavtalen.

Försvarmakten lovar i BU 17 regeringen en besparing på hundra miljoner på våra kollektivavtalade villkor. En besparing som ska göras när rekryteringen går trögt av såväl officerare som GSS/T och Försvarmakten inte heller kan behålla soldater och sjömän så länge som förutsattes när reformen infördes. Politiken har vid ett flertal tillfällen och på olika sätt, nu senast när riksdagen gav uppgift till regeringen att agera i denna fråga, krävt att initiativ skall tas för att öka den genomsnittliga anställningstiden och förbättra rekryteringen. Då känns denna åtgärd både pinsam och desperat.

Vårda personalen i stället för att spara

Utan att vi vet vilka kollektivavtalade villkor som Försvarmakten tänker sig besparingen på är det viktigt att tydliggöra att detta skulle drabba all personal i Försvarmakten. Vilket vi vägrar bidra till! Försvarmakten har redan sannolikt de mest flexibla avtalen på svensk arbetsmarknad, vilket våra medlemmar i grunden tycker är viktigt. Allt för att hantera den mycket speciella verksamheten som våra medlemmar genomför. Lägre ersättningar kommer att slå direkt mot förmågan att behålla personal och bygga upp ett fungerande försvar. Ersättningsarna är en kompensation för den verksamhet som vi bedriver, ofta på annan plats än

hemorten, i fält och under längre perioder. Försvarmakten borde inse att man har ett intresse av att vårda och behålla den personal man har och inte försöka spara mer på dem.

Beredda att förhandla – kostnadsneutralt

Personalkostnaderna för Försvarmakten ligger redan lågt i en internationell jämförelse (cirka 30 procent). Att då välja vägen att spara på personalen är helt fel väg och ännu ett tecken på Försvarmaktens bristande finansiering när man försöker ta hundra miljoner från det de i sina tal kallar för sin viktigaste resurs.

Att man i BU 17 utgår från en felaktig tolkning av nu gällande arbetstidsavtal gör inte saken bättre. Den felaktiga användningen av arbetstidsavtalet vid nationella insatser med de tvister som följer av det nämndes inte med ett ord i den nyligen presenterade årsredovisningen från Försvarmakten. Trots att tvisterna, om de faller ut till personalens fördel, antingen som ett resultat av pågående avtalsöversyn eller efter domstolsprövning, innebär en ordentlig utgift för Försvarmakten utifrån de senaste årens verksamhet.

Vi är beredda att omförhandla avtal så att det möter förändrade verksamhetskrav men vår utgångspunkt är alltid att det ska ske kostnadsneutralt.

Foto: Cecilia Larsson

Vad borde då Försvarmakten ha gjort!?

Jo, naturligtvis tydliggjort underfinansieringen i det nuvarande försvarsbeslutet när man lämnade in BU 17. Det är därför man lämnar in ett budgetunderlag som man senare skall ha dialog runt. Politiken ska kunna lita på att det är trovärdigt underlag som på alla sätt förhåller sig till regelverket, inklusive nu gällande kollektivavtal. Försvarmakten är aldrig betjänt av att lämna underlag, rapporter med mera som beskriver verkligheten som bättre än vad den är. Jag trodde att vi lämnat den tiden bakom oss, men än en gång måste jag bli besviken.

STOCKHOLM, 11 MARS 2016
LARS FRESKER, FÖRBUNDSORDFÖRANDE

> KANSLIET

Förbundsdirektör

Peter Löfvendahl
Arbete: 08-440 83 56
Mobil: 070-580 51 07
peter.lofvendahl@officersforbundet.se

Kamrer Susanne Skäfte

Ombudsmän

Patrik Larsson, Conny Jansson
Mikael Boox, Mikael Kenttälä
Pelle Avelin, Fredrik Norén

Medlems- och försäkringsservice

Susanne Bredberg
Carina Viklund

Förhandlingschef

Susanne Nyberg

Stf förhandlingschef

Kerstin Persson

Informations-, webb- och pressansvarig

Daniel Skoglund

Redaktör/kommunikatör

Vakant

Officersförbundets

förtroendevalda revisorer

Jonas Holmgren
Bengt Lundberg

Adress

Officersförbundet
Box 5338, 102 47 Stockholm

Telefon

08-440 83 30

Fax

08-440 83 40

E-post

kansliet@officersforbundet.se

18

> ”Hade vi haft den här under operation Örn hade vi kunnat göra väldigt mycket”

Erik Öhrn, skvadronchef på tredje helikopterskvadron, F17

LEDARE

3 Försvarsmakten anser att du tjänar för mycket!

NYHETER

- 5 Ojämnt intresse för ny grundutbildning
- 6 Kvantitet prioriterat i nytt sjukvårdssystem
- 7 FM-Log: Färrer ska göra mer
- 8 Försvarsmakten säger ja till snabbköp
- 9 2015 var ett starkt år
- 10 Många fel bakom allvarlig båtolycka
- 11 Ny internetlösning i Försvarsmakten i höst
- 12 Fjälljägare fick sämre vinternerver

REPORTAGE

- 14 Marinstridsdagarna 2016
- 16 Officersförbundet stämmer staten

FÖRBANDSBESÖK

- 18 Osäkert när helikopter 14F når full kapacitet

ANALYS

- 28 Från kärnvapen till historieskrivning

FÖRBUNDSNYTT

- 32 Bristfällig årsredovisning från Försvarsmakten
- 33 Chef i Göteborg och intresserad av att utvecklas?
- 34 Försvarsmakten vill ta 100 miljoner
- 35 Viktigt att tänka på när man ska separera
- 36 Staten backar från avtal om försäkringskydd i insats!
- 37 Pensionsavtal klart för statligt anställda

INSÄNDARE

- 38 Läsvärd King låter som Romson

11

> **PRESIDIUM**

FÖRBUNDSORDFÖRANDE:

Lars Fresker. Tel: 08-440 83 47,
Mobil: 0706-28 25 81
lars.fresker@officersforbundet.se

1. VICE FÖRBUNDSORDFÖRANDE

Karl-Johan Boberg.
Mobil 076-104 86 30
karl-johan.boberg@officersforbundet.se

2. VICE FÖRBUNDSORDFÖRANDE

Maria von Below. Tel: 0920-234 000
maria.vonbelow@officersforbundet.se

> **FRÅGOR**

Frågor kring medlemskap, medlemsuppgifter och försäkringar

Susanne Bredberg
Carina Viklund
08-440 83 30.
Telefonstängt onsdagar och fredagar

Frågor kring löne- och anställningsvillkor, rättshjälp, facklig utbildning mm

Ombudsmän Medlemsstöd: 08-440 83 30

Frågor kring information, press och hemsida

Daniel Skoglund 08-440 83 49, 076-525 40 85

14

> **REDAKTION**

OMSLAGSBILD

Foto: Karl Nilsson

**ANSVARIG UTGIVARE/
CHEFREDAKTÖR**

Daniel Skoglund 076-525 40 85
daniel.skoglund@officersforbundet.se

REPORTRAR

Linda Sundgren 070-820 39 88
linda.sundgren@officersforbundet.se

ADRESS

Förbundskansli/tidningsredaktion
Box 5338, 102 47 Stockholm
Besöksadress: Sturegatan 15

TELEFON

Växel 08-440 83 30

FAX

08-440 83 40

ANNONSER

Irmér Media AB, 08-742 10 08
info@irmérmedia.com

Annons bokus senast 1 vecka före redaktionellt manusstopp.

LAYOUT

Produktionsdesign AB
www.produktionsdesign.se
info@produktionsdesign.se

TRYCK

Ljungbergs tryckeri,
Klippan

MANUSSTOPP

Officerstidningen
Nr 3, 5 april
Nr 4, 17 maj

INSÄNDARE

Insändare som överskrider 3500 tecken inklusive blanksteg tas ej emot.

Eftertryck utan skriftligt tillstånd från redaktionen förbjuds.

Insändare skickas till:
info@officersforbundet.se

Många vill genomgå den nya, längre, militära grundutbildningen på Amfibieregementet, färre vill till beridna högvakten.

Ojämnt intresse för ny grundutbildning

Intresset för tjänstgöring på Amf 1 är stort medan rekryteringen till Hemvärnet och militärpolisen går trögare. Det uppger Peter Tagesson, Högkvarterets rekryteringssamordnar, efter första inrycket till nya grundutbildningen.

Sedan första kullen rekryter påbörjat den nya, förlängda militära grundutbildningen (GMU ny) konstateras att det saknas ett par hundra individer. Främst är det platserna mot de tidvisa tjänsterna som är svåra att fylla.

– Vi skulle haft ytterligare ett hundratals individer till Hemvärnet, säger Peter Tagesson. Man kom igång med rekryteringen lite sent lokalt, men nu ligger vi bättre till inför nästa omgång.

En annan grupp som drar ner statistiken är militärtolkar där det saknas ett 20-tal rekryter. I katego-

rin som går mot officersprogrammet saknas ett 30-tal individer och inom militärpolisen finns utrymme för ytterligare drygt 20 individer.

– Även polisen har ju svårt att rekrytera, säger Peter Tagesson. Vi planerar en kompletterande rekrytering som förhoppningsvis kommer att förbättra resultaten.

Mot de flesta kontinuerligt tjänstgörande befattningarna har rekryteringen gått betydligt bättre, uppger Tagesson. Ett av de mest eftertraktade förbanden är Amf 1.

Hoppades på fler

– De hade mellan 40 och 50 platser och de tog slut på 72 timmar. Den enda kontinuerligt tjänstgörande befattning där vi inte kunnat fylla platserna är beridna högvakten.

Tagesson säger att han inte är helt nöjd med utfallet av värvningen så här långt.

– Jag hade hoppats på ytterligare

”Amf hade mellan 40 och 50 platser och de tog slut på 72 timmar”

ett 100-tal rekryter. Men rekrytering och inryck fortsätter och exakt hur det har gått vet vi först i september.

– Vi ser en tendens att man först tackar ja till en plats för att någon eller ett par veckor senare, när man kommit hem och pratat med familj och vänner, avsäger sig den. Där emot har vi inte fått några indikationer, mer än från ett par enstaka individer, att man tvekar för att man tycker att utbildningen är för lång.

LINDA SUNDGREN

TRM:

Brist på testplatser

Sommaröppet och tydlig information på webb och mässor. Så hoppas Försvarsmakten skapa ett jämnare flöde till intagningstester för grundläggande militär utbildning. Förra våren uppstod brist på testplatser när flera myndigheter konkurrerar om samma utrymme.

Försvarsmakten är inte ensam om att köpa platser hos Totalförsvarets rekryteringsmyndighet, TRM, för att genomföra lämplighetstester av sökanden. Det gör även andra myndigheter, som polisen. Många av de som söker grundläggande militär utbildning, GMU, och till polisutbildningen är gymnasieungdomar och under våren och försommaren hårdnar konkurrens om testplatserna.

Högsäsong

– Högsäsong är från mars och en bit in i juni och förra året blev det periodvis brist på platser, säger Försvarsmaktens rekryteringssamordnare, överstelöjtnant Peter Tagesson. Polisen har dessutom ambitionen att kraftigt öka sitt intag av aspiranter.

Under vintern har Försvarsmakten, enligt Tagesson, därför gått ut med uppmaningar om att intresserade bör genomföra testet så snart som möjligt. Testplatser finns i Stockholm, Göteborg och Kristianstad.

Gäller i två år

– Testresultatet gäller i 24 månader så man behöver inte vänta, säger han. I år kommer vi även hålla sommaröppet till skillnad mot förra året då vi stängde några veckor under sommaren.

LINDA SUNDGREN

> NOTISER

”EU BÖR BEKOSTA FÖRSVARSFORSKNING”

Den ökande oron i omvärlden tillsammans med Europeiska länders krympande försvarsbudgetar gör att EU borde ta ett större ansvar för forsk-

ningen inom försvarsområde. Det slås fast i en ny rapport från The European Union Institute for Security Studies. Rapportförfattarna menar att EU

måste ta ett större gemensamt ansvar för försvaret av Europa och där spelar forskning och utveckling en avgörande roll. Ett förberedande program under

2017 till 2019 föreslås. Från 2021 föreslås ett fullskaligt försvarsforskningsprogram som fram till 2027 ska anslås 3,5 miljarder euro. (LS)

Kvantitet prioriterat i nytt sjukvårdssystem

Försvarmaktens sjukvårdssystem utvecklas i takt med återuppbyggnaden av civilförsvaret. Något återinförande av de avskaffade fältsjukhusen är däremot inte att vänta.

Utvecklandet av försvarets sjukvårdstjänst som pågick under ledning av Försvarsmedicincentrum (FömedC) 2012 är nedlagt. Enligt nya politiska beslut planerar man istället för försvarets sjukvårdssystem som ska byggas upp som en del i civilförsvaret tillsammans med Socialstyrelsen och eventuellt också Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Anders Sjöholm på FömedC samordnar arbetet inom Försvarmakten.

Stora traumaflöden

– Det finns en fantastiskt stor brist på katastrofmedicin i samhället totalt sett, något politikerna blev varse i samband med katastrofen på Utöya. Vi har mycket hög kvalitet på vår sjukvård men låg kvantitativ för-

Den civila sjukvården ska ersätta fältsjukhusen i Försvarmaktens nya sjukvårdssystem.

måga och vi saknar möjlighet att ta emot stora traumaflöden, säger han.

Återinförandet av de fältsjukhus som utvecklades 2004 är inte längre aktuellt. Nu är avsikten att det medicinska omhändertagandet ska stärkas genom samarbete med den civila vården.

– Det vi inom försvaret troligen behöver göra är att tillgodose ett rätt så stort behov av transporter,

men det är inte vi som ska stå för den faktiska sjukvården. Kapacitetsplanering är vårt största behov och att tydliggöra vem som gör vad i alla olika delar, säger Anders Sjöholm.

Transportbehov

Ambitionen är att det nya sjukvårdssystemet ska sättas på prov i samband med den stora Försvars-

maktsgemensamma övningen 2017.

– Då är det tänkt att ett 100-tal patienter ska överföras till Karolinska Sjukhuset för vård, säger Anders Sjöholm. Men vi kommer inte vara helt klara med det nya sjukvårdssystemet till dess.

LINDA SUNDGREN

Marinen bygger egen sjukvård

Marinen beslöt nyligen att gå vidare med uppbyggnaden av ett eget sjukvårdskoncept, något som saknats i flera år.

– Att få rutiner fastslagna på högre taktisk nivå är jätteviktigt, säger major Tommy Eklind på marintaktiska staben. Det handlar om förtroende, ekonomi och hindra att uppgifter faller mellan stolar.

Enligt Tommy Eklind fungerar sjukvårdsinsatser på lägre nivå väl. Under övning tas skadade omhand och förflyttas vidare för vård. Något koncept på högre taktisk nivå för den här proceduren finns däremot inte.

– Det finns en osäkerhet om vad som gäller, säger han. Mycket av det vi arbetar efter inom försvaret bygger på erfarenheter från Afghanistan, men det är inte i alla delar direkt applicerbart på marinen.

Enligt Tommy Eklind leder det här till att lösningarna för omhändertagandet kan skifta från gång till annan. Det gör det också svårare att kravställa personalresurser och materiel och resultaten blir i hög grad avhängigt av enskilda individers beslut.

– Uppgifter riskerar att hamna mellan stolar och vi får svårare att hitta balans mellan uppgifter och resurser, säger han.

Men det är också en förtroende-fråga, menar Eklind.

– Det medicinska omhändertagandet är en central uppgift för Försvarmakten. Utan ett fastställt koncept minskar vår trovärdighet, både inom marinen och Försvarmakten.

Parallellt med beredningen i marinen pågår ett arbete i Försvarmakten där man ser över sjukvårdssystemet i hela organisationen (se artikel ovan). Men det bedöms inte minska behovet av åtgärder specifikt för marinen, åtminstone inte i det korta perspektivet. Den marina sjukvårdsberedningen

bedrivs på bred front med många intressenter inom försvarmakten, däribland Prod flog, Trängregementet, Försvarsmedicincentrum och Sjöstridsskolan.

– Vi kan inte vänta på att projekt FM sjukvårdssystem ska bli klart. Vi behöver ett fungerande koncept och marintaktiska chefen beslutade nyligen att vi skulle gå vidare med vårt uppdrag. Men självklart följer vi det arbete som pågår i Försvarmakten och gör vad vi kan för att undvika att våra planer krockar med varandra.

LINDA SUNDGREN

> NOTISER

FM VIND BLÅSER I HÖST

Under tredje kvartalet i år planerar Försvarmakten att genomföra en ny medarbetarundersökning inom konceptet, FM-vind. Resultaten från

senaste undersökningen, som genomfördes 2013, visade ett utbrett missnöje bland försvarsanställda, bland annat med stress och svårigheter att

hinna med arbetsuppgifter. Resultaten från årets FM-vindundersökning ska publiceras före årsskiftet. (LS)

FACKLIGA RÄTTIGHETE

Förändringar i Maltas lagstiftning ger nu öricket militära personal rätt att organisera sig fackligt. Militära fackliga organisationer får förhandlingsrätt och

FM-Log: Färre ska göra mer

Försvarmakten har räknat hem besparingsvinster för FM-Log som ännu inte uppstått och förbandet har inte fått kompensation för uttalade ambitionshöjningar. Effekten har blivit alltför snåla personalramar med ett 70-tal rader för lite. Det menar Thomas Magnusson, chef för FM-Logs planeringsavdelning.

Som så många andra förband har FM-Log krympt kraftigt, från 7 600 anställda 2002 till planerade 1 100 år 2018. Överstelöjtnant Thomas Magnusson säger att utvecklingen delvis varit befogad på grund av avknoppning till FMV och FMST samt nedskärningar inom övriga förband. Men han anser att åtstramningarna drivits för långt och att smärtgränsen är passerad. Dessutom har man i den nya personalramen räknat med planerade rationaliseringsvinster, trots att de ännu inte fallit ut.

– En gång i tiden fanns en tro på att Prio skulle göra vårt arbete effektivare och utmynna i färre arbetstimmar, men så har det inte blivit. Om det någonsin infrias är det i alla fall inte än på flera år, säger Thomas Magnusson.

Streckkoder

En planerad effektivisering som ännu inte sjuväntats är streckkods-systemet, så kallad automatisk datafångst, för registrering av artiklar. Att skanna in en streckkod istället för att knappa in uppgifter om varje persedel kan, enligt Thomas Magnusson, spara flera årsarbetskrafter. Men något sådant system finns ännu inte färdigt. Inte heller den centrala elektroniska arkiv- och dokumenthanteringsjänst

En lång rad åtgärder har inte gett önskad effekt vilket leder till problem.

som skulle ersätta garnisonernas egna pappersarkiv har gett någon effekt på arbetstidsuttaget.

Gotland

Samtidigt som förväntade effektiviseringsåtgärder dröjer har ambitionsnivån höjts. Höjda beredskapskrav ökar trycket på för-

rådshållningen och stridsgruppen på Gotland kommer att kräva logistikunderstöd.

– Lägger man samman alltihop kan man konstatera att vi ska göra samma saker som tidigare och lite till, men med mindre ramar. När vi påtalade detta var det redan för sent. Organisationen var satt och

”En gång i tiden fanns en tro på att Prio skulle göra vårt arbete effektivare, men så har det inte blivit”

eftersom det är snävt överallt är det ingen som frivilligt vill lämna ifrån sig rader, säger Thomas Magnusson.

Omfördelning av personal

Han berättar att man nu ser över organisationen och möjligheten till omfördelning av personal mellan de 30-tal orter där FM-Log finns. På sikt har han dock svårt att se någon annan lösning än att FM-Log tilldelas mer resurser alternativt att de planerade effektiviseringseffekterna faller ut.

– I så fall skulle vi spara 60 till 70 årsarbetskrafter och då klarar vi det nog utan mer resurser.

Han tillägger också att den nya organisationen, trots problem, medför positiva förändringar för FM-Log.

– Vi får en tydligare profil som insatsförband och all personal blir krigsplacerad. Det stärker förmågan i högre beredskapsnivåer. Det gör också att vi nu har möjlighet att ge personalen utbildning och träning för att klara av kraven i alla beredskapssituationer.

LINDA SUNDGREN

R PÅ MALTA

rätt att delta i tvisteförhandlingar. Att ta till stridsåtgärder, som att gå ut i strejk, är dock fortfarande förbjudet för militär personal. (LS)

FLYTT AV RESESTÖD SKA SPARA FYRA MILJONER

Försvarets materielverk, FMV, har beslutat att flytta enheten för resestöd från Karlskrona till Boden. Det uppger myndigheten på sin hemsida.

Därmed samlas hela resestödet på en ort vilket ska underlätta skapandet av enhetliga rutiner och öka tydligheten gentemot försvarmakten. Enligt

Tomas Salzmänn, chef för Förråd, service och verkstäder, kommer förändringen att ge en besparing på fyra miljoner kronor om året. (LS)

Fördyring slår mot stridsfordon

Försvarets materielverk (FMV) har tvingats att dra ner på renoveringen av stridsfordon 90 och stridsvagn 122 på grund av högre kostnader än förväntat efter att offerterna har inkommit från industrin.

– Försvarsmaktens plånbok är vad den är, varför vi fått göra dessa förändringar. Nu genomför vi bara det som är absolut nödvändigt för att kunna behålla fordonen i drift, säger Pierre Königsson, planeringsområdesledare armé på Försvarets materielverk.

Tidigare var en modifiering och uppgradering av cirka 500 stridsfordon 90 planerad. Idag får ungefär hälften av fordonen istället en livstidsförlängande renovering med lägre ambition och resterande fordon lämnas utan åtgärd. Bland annat ska lednings- och sambandsystem uppgraderas då det inte längre finns reservdelar till dem eftersom systemen är föråldrade. Läget är likartat för stridsvagn 122.

– Det finns ju problem med detta. Nu kan vi fordonsätta den förbandsstruktur som finns i den nu beslutande insatsorganisationen, men skulle du vilja plocka fram de övriga stridsfordonen kan det bli svårt med samverkan mellan de renoverade och de ickerenoverade versionerna, säger Pierre Königsson.

FMV har fattat besluten i samråd och dialog med Försvarsmakten.

DANIEL SKOGLUND

Förbrukningsmateriel såsom pennor och batterier ska nu kunna skaffas via snabbköp på förbanden, istället för via Prio.

Foto: Shutterstock

Försvarsmakten säger ja till snabbköp

Två varianter att välja mellan

Högkvarteret har gett klartecken för återinförandet av snabbköp på förband, skolor och centra. Därmed ska man inte längre behöva gå den krångliga Priovägen för att få pennor, batterier och annat förbrukningsmateriel.

Efter att ha haft snabbköp på försök i Halmstad och på Berga har Försvarsmakten nu gett sitt godkännande till återinförande av snabbköp inom hela organisationen. Jan Wirström på ledningsstaben har arbetat med frågan i flera år.

– Jag är mycket nöjd över att det äntligen blir av, säger han. Det kommer att bli enklare, mer effektivt och mindre byråkratiskt att beställa än det är idag.

Svartlager

De gamla snabbköpen avskaffades i samband med införandet av Prio. All hantering skulle gå via Prios kundvagnssystem för ökad kontroll

”Det kommer att bli enklare, mer effektivt och mindre byråkratiskt att beställa än det är idag”

av materiellflödet, men det blev inte som man hade tänkt sig.

– Att gå vida Prio så fort man skulle ha något blev för krångligt. Man började bygga upp egna svartlager ute på förbanden och istället för att ha ett gemensamt förråd kunde det finnas olika femton små lager. De tar upp yta och man har ingen som helst kontroll över dem, säger Jan Wirström.

Nu uppmanas förband, skolor och centra att så snart som möjligt upprätta nya snabbköp. Enligt Jan

Wirström finns det två olika utföranden att välja mellan: Bergamodellen eller Halmstadsmodellen. Den sistnämnda beskriver Wirström som gamla tiders snabbköp med bemannade och fullt utrustade förråd där behöriga själva kan gå och plocka varor från hyllorna. Även i Bergamodellen finns ett fullt utrustat förråd. Däremot är det inte kontinuerligt bemannat och beställningar skickas till lokal FM-Logpersonal som plockar ihop beställningarna.

Lokala överenskommelser

– De flesta vill ha Halmstadsmodellen, men om alla väljer den måste FM-Log nyanställa och det skulle bli brist på förrådsyta. Bergamodellen är nog mest rationell, men det är upp till de lokala enheterna och servicepunkterna att komma överens om vilken lösning de vill ha, säger Jan Wirström.

LINDA SUNDGREN

> NOTISER

DOKTORANDTJÄNST I UNDERVATTENSOPERATIONER

Sjöstridsskolan, SSS, i Karlskrona har skrivit under ett samarbetsavtal med Blekinge tekniska högskola (BTH). Det uppger Försvarsmakten på sin

hemsida. Avtalet innebär att SSS ska bekosta en doktorandtjänst i undervattensoperationer med fokus på människans och maskinens förmågor

under vattnet. Det konstateras att havsmiljön är relativt outforskad och att det finns behov av mer kunskap om Östersjöns särskilda vatten med

skiftande temperaturer och salthalt. Avtalet undertecknades inne i Dykeri och navalmedicinskt centrums nya tryckkammare. (LS)

Försvarmakten: 2015 var ett starkt år

Året 2015 gick mycket bra, menar Försvarmakten i sin årsredovisning för 2015.

Under 2015 höjdes den operativa förmågan på flera områden. Brigadledningsförmågan har stärkts inom armén. Marinen har utvecklat ledning och ubåtsjakt. Flygvapnet har ökat flygtidsuttaget.

– Det gångna året har varit ett riktigt bra verksamhetsår. Den militära förmågan har höjts på flera områden och gör organisationen

bättre rustad för att möta ett försämrat säkerhetsläge, konstaterar Försvarmaktens generaldirektör Peter Sandwall på myndighetens hemsida.

Brister och förtjänster

Brister medges dock och konsekvenserna av de framskjutna materielinvesteringarna märks dagligen. Personalreformen fortlöper enligt plan, även om tidvis tjänstgörande och officerare är svåra att rekrytera.

– Den pågående personalförsörj-

ningsreformen bidrar stadigt till att successivt öka krigsförbandens användbarhet, tillgänglighet och flexibilitet. Men det finns utmaningar i försörjningen, främst med tidvis tjänstgörande soldater samt officerare och i att öka andelen kvinnor i de militära personalgrupperna. Detta är frågor som vi arbetar med kontinuerligt, understryker Peter Sandwall.

Officersförbundet har kritiserat årsredovisningen. (Se sidan 34)

DANIEL SKOGLUND

Försvaret varnar för urholkning

Försvarmakten varnar för att budgeten urholkas med fem miljarder fram till 2020. Trots detta ökar den militära förmågan, skriver myndigheten i underlaget för åren 2017 till 2019.

– I arbetet med att skapa ett starkare och tillgängligare försvar kommer Försvarmakten under kommande år att fortsätta bygga upp och utveckla användbara och tillgängliga krigsförband. Krigsdugligheten hos förbanden är i fokus, säger ÖB Micael Bydén på Försvarmaktens hemsida.

Parallellt med detta är budgetunderlaget fullt med varningar: "Försvarmakten konstaterar dock

ÖB Micael Bydén

att prisförändringar och begränsningar i produktionskapacitet som ligger helt eller delvis utom Försvarms-

maktens kontroll påverkar planerad förmågetillväxt."

Två försvarmaktsövningar

Man skriver även att rekryteringen av tidvis personal och officerare är problematisk. Försvarmakten påpekar för politikerna att möjligheterna till rationaliseringar är mycket begränsade om man inte vill riskera utvecklingen av operativ förmåga.

Försvarmakten nämner även avsikten att genomföra två Försvarmaktsgemensamma övningar under perioden.

Försvarmaktens fackliga organisationer har valt att inte samverka underlaget i enighet. (Se sidan 34.)

DANIEL SKOGLUND

Must ser fortsatt inhämtning

2015 fortsatte underrättelseverksamheten mot Försvarmakten och samhällsviktiga funktioner, skriver Militära underrättelse och säkerhetstjänsten (Must) i sin årsöversikt.

"Avancerad övervakning" av skyddsvärd verksamhet har förekommit.

Även svensk personal i utlandet har utsatts för provokationer och psykologiska operationer. Alla måste, menar Must, i sitt arbete

ständig reflektera över tre frågor: Vad är skyddsvärd, när är det skyddsvärd, samt vem har ansvaret?

DANIEL SKOGLUND

A9 torrövade bekämpning med brigad

Under 18 till 22 januari genomförde Artilleriregementet A9 ledningsträning för bekämpningsfunktionen.

Funktionen består i huvudsak av den indirekta elden, men även flygunderstöd och telekrig. Fokus låg på bekämpning inom brigads ram. Slutrapporten visar att flera områden måste återtas. Bland annat behöver eldsignalering på tal styras upp, samt sambandsnätet inom brigaden överses. Målet är att ha byggt ett tillräckligt väl fungerande system till Försvarmaktsövningen Aurora (FMÖ17) nästa år.

DANIEL SKOGLUND

Rättelse:

Finland förberedde Sommar-OS

I förra numret av Officerstidningen refererades den finske försvarsforskaren Charly Salenius-Pasternaks föredrag på Folk och Försvars Rikskonferens i Sälen.

I texten står det att han talade om att Finland förberedde sig för vinter-OS när vinterkriget bröt ut, vilket var fel. Finland förberedde sig för sommar-OS i Helsingfors 1940. Vinter-OS skulle ha hållits i Japan, men ställdes in 1938 efter landets angrepp på Kina året innan. Efter diverse strul med platsvalet ställdes vinterspelen in efter Tysklands invasion av Polen 1939.

DANIEL SKOGLUND

FINSKT FÖRSVAR AV SVENSKA GRÄNSER

Såväl den svenska som finska regeringen vill se ett fortsatt fördjupat samarbete mellan länderna. Ett förslag är att öppna upp ländernas örlogshamnar

och flygflottiljer för varandra och i senaste inriktningspropositionen nämns möjligheten att vid behov bistå varandra med försvar av respektive

lands gränser. Huruvida svensk lagstiftning tillåter ett sådant långtgående försvarssamarbete är dock osäkert. I slutet av november tillsatte

regeringen därför en utredning som ska analysera förutsättningarna att gå vidare med planerna med hänsyn till den svenska regeringsformen. (LS)

Många fel bakom allvarlig båtolycka

Felaktigt använda bildförstärkare, utarbetade elever och avsaknad av en säkerhetsanalys. Statens haverikommission, SHK, pekar på en lång rad brister i samband med att en G-båt krockade med en boj.

Den första oktober 2014 hade Amfibieregementet utbildning i fyrsektornavigering i Sandhamnsleden i Stockholms skärgård. Båten gick i 30 knop när den i ett obevakat ögonblick körde rakt in i en boj. Båten sjönk och besättningen, en instruktör och två elever, fick simma 15 till 20 minuter för att komma iland på en ö. Instruktören, som saknade överlevnadsdräkt, blev kraftigt nerkyld i det tolvgradiga vattnet och fick den sista biten hjälp av eleverna.

Enligt Haverikommissionens utredning av händelsen var den direkta orsaken till olyckan att man inte höll tillräcklig uppsikt i båtens färdriktning i förhållande till farten. Men SHK pekar också på en rad bidragande faktorer. Tidsåtgången för uppdraget hade missbedömts. Eleverna hade varit i tjänst i 15 timmar när olyckan skedde och var för oerfarna för den relativt avancerade övningen. Bildförstärkare användes felaktigt, man visste inte hur lamporna på flytvästarna fungerade, man körde för fort och instruktören stod upp i båten på felaktigt plats.

Night vision goggles

– Om man hade gjort en säkerhetsanalys, som man enligt regelverket ska genomföra, hade flera av de här bristerna uppdagats, säger Agne Widholm utredare vid Haverikommissionen. Men någon sådan gjorde man inte.

Den havererade G-båten bedrev navigering i mörker. (G-båten på bilden genomför ett annat övningsmoment.)

Särskilt uppseendeväckande i rapporten är hur man valt att använda bildförstärkare, night vision goggles. Fyrsektornavigering, som var det eleverna skulle träna, handlar om att korrigera kursen efter den aktuella fyrens vita, röda och gröna fält. Med bildförstärkare återges omgivningen som en grönaktig bild, utan att ta in andra färger.

– I det här fallet blev bildförstärkaren rent kontraproduktiv, säger Agne Widholm. Dessutom använde man den bara på ett öga vilket ger en väldigt konstig bild.

Flera skyldiga

Någon enskild ansvarig för de omfattande bristerna pekas inte ut i utredningen. Enligt Agne Widholm spiller det över på i stort sett samtliga säkerhetsnivåer.

– Den enskilde inspektören, för-

SHK:s rekommenderar Försvarmakten att göra följande:

- Vidta åtgärder i syfte att säkerställa att Försvarmaktens instruktioner om navigeringsmetoder och sjösäkerhetsanalys i Bryggel M (bryggjtjänstinstruktion för militär sjöfart) och FMMS (Försvarmaktens manual för sjösäkerhet) följs i Amfibieregementets verksamhet.
- Vidta åtgärder i syfte att säkerställa att Försvarmaktens BOA (beslut om användning) och CSSB (centralt systemsäkerhetsbeslut) följs i amfibieregementets verksamhet.
- Vidta åtgärder i syfte att säkerställa att utrustning inte används utan att risker vid integration analyseras enligt Försvarmaktens handbok systemsäkerhet.
- Se till att arbetstidsplanering ger goda förutsättningar för att genomföra grundutbildning utan risk för trötthet.
- Se över om och i sådant fall under vilken förutsättningar bildförstärkare ska användas vid navigering till sjöss.
- Undersöka och överväga om vattentemperaturgränsen för krav på bärande överlevnadsdräkt bör höjas.
- Se till att personalen är införstådd med flytvästarnas funktion och användning.

bandschefen, marininspektören och sjösäkerhetsinspektionen, alla har ett ansvar i det här, säger han. Förmodligen hänger bristerna sam-

man med att det saknas folk i Försvarmakten idag, det har vi sett även i andra utredningar.

LINDA SUNDGREN

> NOTISER

BYGGET AV A26 PÅBÖRJAT

I höstas skars de första plåtarna till den nya ubåten A26 ut på Saab Kockums varv i Karlskrona.

Två enheter i klassen ska levereras med egenskaper som möjlighet till

dold minspaning, ut- och inslussning av dykare samt förmåga att hantera större fjärrstyrda eller autonoma undervattensfarkoster.

A26 ska också kunna utrustas

med minor och torpeder. Ubåtarna ska levereras mellan 2022 och 2024 och tillsammans kosta 7,6 miljarder kronor. (LS)

TRÅDLÖS UPPKOPPLIN

Efterfrågan på trådlös uppkoppling inom Försvarmakten är stor och nu har man fått klartecken att genomföra en förstudie. Det säger Peter Haglind på produktionsstabens

Ny internetlösning i Försvarsmakten i höst

Problemen med att komma ut på internet via Försvarsmaktens titthålslösning, Charon, retar många. En ny internetlösning har utvecklats, men är ännu inte installerad.

Tillgången till internet via Försvarsmaktens titthålslösning, Charon, fungerar inte som den ska. Många, inte minst på Högkvarteret, upplever stora svårigheter att komma åt material på nätet. En av dem är Lennart Karlsson som arbetar med sjösäkerhetsfrågor på prod marin.

– I mitt jobb behöver jag hela tiden ha tillgång till lagtexter och förordningar eller följa andra myndigheters arbete, men åtta av tio gånger kommer jag inte ut på nätet. Det här är ett irritationsmoment som stjälar otroligt mycket tid, säger han.

Sämre med tiden

Enligt Lennart Karlsson har det varit problem med Charon ända från början och han tycker att det med tiden snarare blivit sämre än bättre.

– Det enda man kan göra när man inte kommer ut på nätet är att försöka igen och igen, till slut går det ju. Vi har påtalat detta flera gånger, och till och med blivit lovade en lösning, men än så länge har ingenting hänt.

Charon är en titthålslösning, avsedd att skydda sekretessbelagda handlingar, och ger en begränsad tillgång till internet. Däremot ska det inte vara svårare att koppla upp sig via Charon än genom en vanlig uppkoppling, men på grund av begränsningar i bandbredden blir det ändå resultatet.

Mycket trafik

– Mycket trafik i vår infrastruktur gör att det ibland kan uppstå pro-

Ny internetlösning lanseras i höst, men fortfarande kvarstår kopplingen till helvetet – i alla fall i namnet. Enligt Dante var Acheron floden varöver färjkarlen Charon skeppade de döda.

blem, säger kommandör Peter Haglind på produktionsstabens avdelning för ledning och underrättelse. Men det ser olika ut med internetuppkopplingen beroende på var i landet man tjänstgör.

Johan Ihse är chef för Försvars-

maktens tjänsteledningsavdelning. För Officerstidningens räkning ställde han frågor till förbanden hur deras möjligheter att komma åt internet ser ut. Nio av tio svarar att de inte har några inloggningsproblem, men att Charon är ganska trögt att

”Det här är ett irritationsmoment som stjälar otroligt mycket tid”

använda. Ett av tio förband upplever stora inloggningsproblem samt att man ofta kastas ut ur Charon när man väl kommit in i systemet.

Paddor och mobiler

– Många löser det här genom att använda surfplattor eller mobiltelefoner som går på tre eller fyra G, säger Johan Ihse.

Försvarsmakten har länge varit medveten om bristerna i Charon och har därför utvecklat ett nytt titthållsystem kallad Acheron. Det ska vara betydligt effektivare än det gamla systemet och är planerat att ersätta Charon.

– Acheron är en parallellflod till Charon, säger Peter Haglind. Det ger inte mer bandbredd, men använder den kapacitet som finns mer effektivt.

Prio går före

Att det nya systemet ännu inte är driftsatt, beror på tidsbrist, säger Peter Haglind.

– Just nu jobbar vi med Prio och att höja säkerheten i systemet. Därför har internetfrågan flyttats längre ner i prioriteringsordningen. Enligt den information som jag nu tagit del av ska utrollningen av Acheron ske i höst. Dessförinnan kommer olika tekniska och säkerhetsmässiga tester att genomföras, säger Peter Haglind.

LINDA SUNDGREN

G

avdelning för ledning och underrättelse.

– Vi planerar att påbörja införandet på försök under hösten. Nästa år är det tänkt att vi ska göra en utrollning på bredare front, säger han. (LS)

FINSK SKVADRON TILL SJÖSS

Finland planerar bygga en ny klass patrullerande multifartyg om fyra korvetter med förmågor som ubåtsjakt och luftvärn. De nya fartygen ska ersätta finska marinens fyra missilfar-

tyg i Rauma-klassen samt två minfällningsfartyg då de inte anses kunna livstidsförlängas till en rimlig kostnad. Runt 2025 beräknas utfasningen av de gamla fartygen ske. De

nya multifartygen ska kunna verka både nationellt och internationellt. Byggstart beräknas till 2019 och prislappen väntas hamna på 1,2 miljarder euro. (LS)

Tidigare värnpliktiga i Arvidsjaur kan ha fått följdverkningar av sin tid i kyla.

Fjälljägare fick sämre vinternerver

En undersökning av dåvarande jägare som gjort värnplikt vid I19 i Arvidsjaur visar på försämring av nervfunktionen i händer och fötter. Orsaken är troligen att tjänstgöringen gjorts i kallt vinterklimat.

Det är forskare vid Umeå universitet som undersökt den sista kullen värnpliktiga vid arméns jägarbataljon vid I19 i Arvidsjaur 2009 till 2010. Vid inryckning och utryckning testades nervfunktionen genom att soldaterna fick reagera för värme och kyla som de kände med fingrar och stortån.

De fick också reagera på vibrationer i olika frekvenser. Resultatet var att de 54 jägare som fullföljde den, i snitt, 14 månader långa utbildningen uppfattade värme och kyla en till två sekunder långsammare vid utryckning än vid inryckning.

Också uppfattningen av vibrationer försämrades signifikant. Eftersom 54 personer är ett litet underlag krävs relativt stora förändringar för

att resultaten ska vara statistiskt säkerställda.

– Vi fick stora förändringar, men försökspersonerna är fortfarande friska vid utryckningen, understryker Daniel Carlsson, doktorand vid Umeå universitet som gjorde undersökningen.

Soldaterna behövde alltså inte uppsöka sjukvården på grund av sina skador.

Stark kyla trolig förklaring

De värnpliktiga fick fylla i enkäter vid inryckning och utryckning. Där ingick frågan om de kände smärta eller obehag vid kyla. I första enkäten svarade fem personer att de kände så, vilket motsvarar den andel av män i Norrland som upplever detta enligt en enkät som besvarades av 12 600 personer.

Vid uppföljningen uppgav 37 soldater att de hade problem vid kyla, varav tio sa att de hade svåra symtom. Dessutom var det fler som sa att de hade vita fingrar vid utryckning än vid inryckning.

Vita fingrar är en cirkulationsrubbnings som visar sig som just vita fingrar när man utsätter sig för kyla eller fukt. Orsaken kan vara vissa sjukdomar eller att man använt vibrerande verktyg. Dessutom finns vissa belägg för att köldskador kan ge vita fingrar, men där är forskningen inte entydig.

– Eftersom vi har både objektiva mätfynd och de beskrivna symtomen, tror vi att vi har hittat någonting, säger Daniel.

Den troliga förklaringen är att jägarna utsatts för stark kyla. De försågs med temperaturlogger i en öppen ficka på stridsvästen vid inryckning. Det visade sig att maximala antal dygn i sträck under noll grader var 14,5. I genomsnitt tillbringades tolv dygn totalt i en temperatur under minus tio grader.

Ska undersökas vidare

Forskarna vet inte om det är enstaka nedkylningstillfällen som inverkar, jägarna badade i isvak

bland annat, eller om det är den långvariga exponeringen som orsakar skadorna. Om skadorna är bestående vet forskarna inte ännu. Det ska undersökas tidigast 2017.

Tony Gustafsson är chef för utbildningsenheten vid Försvarsmaktens Vinterenhet, FMVE. Han känner inte till undersökningen, men framhåller att FMVE idag har ett gediget utbildningsprogram i medicin och fysiologi om hur människan fungerar i kyla. Alla anställda nås av detta.

Metodikerna är bland annat att individen känner efter: hur är min fysiska status idag? Sedan ska chefen kontinuerligt värdera och ta hänsyn till varje individs förmåga att vistas i den kalla miljön.

Även när det gäller utrustning sker en kontinuerlig utvärdering och utveckling vid FMVE.

AGNETA OLOFSSON
Frilansjournalist

> NOTISER

2000 SVENSKAR ÖVADE I NORGE

2 000 svenskar övades i Norge under perioden 25 februari till 10 mars. Sammanlagt ingick 15 000 personer

från 15 nationer i övningen som utspelade sig både till lands, till sjöss och i luften. Övningsscenariot baserade sig

på en internationell krissituation och två multinationellt sammansatta brigader som övade mot varandra. Den sida

där svenskarna ingick inledde med fyra dagars fördröjningsstrid mot norr för att därefter anfalla i sydlig riktning. (DS)

RBS15 MK3

THE POWER TO SUCCEED

The RBS15 Mk3 is the most advanced, long range, surface-to-surface missile system available on the market. It enables rapid reaction and high defence penetration in any scenario – from blue sea and littoral warfare to land attack missions.

You can rely on Saab's *thinking edge* to deliver pioneering, effective products and solutions that enhance your capabilities and give you the power to succeed.

www.saab.com

Kamratskap som varar

I utlandstjänst skapas unika band. Vi värnar om den **sammanhållning** som tagit form och stöttar dig som **veteran** genom en sund och trygg tillvaro. Kravlöst, socialt och roligt. Precis som **kamratskap** bör vara.

Välkommen som medlem hos oss.
www.sverigesveteranforbund.se

Sveriges Veteránförbund
Fredsbaskrarna (SVF)

Marinstridsdagarna 2016:

HEMVÄRNET GJORDE PREMIÄR- FRAMTRÄDANDE

Att angripa Sverige ska kosta. Det var huvudbudskapet under Marinstridsdagarnas inledande dag. Ryssland var i fokus, men också personalförsörjningen, bristen på kvinnor i Försvarsmakten och det svensk-finska samarbetet.

SAMMA DAG SOM arméchef Anders Brännström gick ut i media och varnade för att Sverige kan vara i krig inom några år, inleddes Marinstridsdagarna i konserthuset i Karlskrona inför 600 åhörare. Arméchefens säkerhetspolitiska bedömning delades inte av marininspektör Anders Grenstad, men föga förvånande var Ryssland i centrum under stor del av dagen. Inte minst genom FOI:s Gudrun Persson som ägnat 30 år av sitt yrkesliv åt att studera den militära utvecklingen på andra sidan Östersjön.

– Ryssland upplever sig som omringat av fiender och i och med USA:s agerande i Ukraina anser man sig ha blivit angripet av väst. I våra öron kan det låta märkligt men så ser deras logik ut, sa hon.

Några tecken på att Ryssland är på väg att vika från sin aggressiva hållning, såg Gudrun Persson inte. Hon berättade om den senaste ryska säkerhetsstrategin (*läs mer på sidan 34*) och hur Putin i den uttrycker sitt missnöje med västlänternas agerande.

– Han anser att den Euroatlantiska säkerhetsordningen behöver skrivas om. I Ryssland är man alltså inte nöjd med EU-ländernas och Natos agerande i närområdet.

EN ANNAN TREND Gudrun Persson, som med jämna mellanrum besöker Ryssland, noterat i såväl skrivningar som i olika framträdanden är att Putin allt oftare talar om den ryska andligheten. Syftet ska vara att mobilisera och kontrollera befolkningen.

– Han säger att den ryska själen skiljer sig från den i väst genom att vara mer kollektiv. Han har också fått med sig patriarken som i ett uttalande sagt att en ortodox protesterar inte.

Även marintaktisk chef, Ola Truedsson, talade om Ryssland. Han konstaterade att det numera finns en samsyn om Rysslands

agerande vilket också ökar möjligheten att tydligare svara upp mot aggressionerna.

Flera gånger under dagen återkom talarna till att ambitionen inom det svenska försvaret nu är att höja trösklarna, att angripa Sverige ska kosta. Temat för årets Marinstridsdagar var *ökad marin förmåga – nu krävs leverans*, men flera talare poängterade också att det inte ska levereras överallt samtidigt. Jonas Haggren från Högkvarterets ledningsstab var en av dem.

– Nu handlar det om att bygga bottenplattan och en del materiel-system har skjutits upp på grund av iståndsättandet av krigsförbanden, sa han. Men vi måste också våga ta diskussionen om vilka territorier vi inte ska försvara för att kunna skydda andra, sa han.

Ett annat ämne för dagen var återuppbyggnaden av civilförsvaret, vilket marintaktiska stabens operationschef, Jon Wikingsson, talade om. Han nämnde bland annat fram Kustbevakningen, Polisen och Sjöfartsverket som betydande samarbetspartners.

– JUST NU HÅLLER vi på att reda ut vem som ska göra vad i olika situationer, sa han. Det är mycket viktiga frågor för vårt fortsatta samarbete.

Även Finland fick stort utrymme under dagen. Marinchefen, Jan Thörnqvist, konstaterade att det var marinen som först hade inlett ett samarbete med Finland och att det sedan spridit sig inom övriga Försvarsmakten. Kommendören för finska marinen, Veijo Taipalus, var på plats. Han berättade att man även i Finland var mycket nöjd med samarbetet och att en majoritet av den finska befolkningen stod bakom det.

– Vi gjorde en undersökning som visade att 94 procent av all-

En talare menade att vi måste börja våga diskutera vilka delar av Sverige som inte ska försvaras. Bild från Landsort

mänheten vill att finska försvaret ska samarbeta med Sverige. Bara 27 procent vill att vi ska gå med i Nato.

Om tillståndet i det finska försvaret, sa Taipalus:

– Vi har samma situation som er med mindre personal vilket är ett problem. Annars är vi nöjda med vår nya organisation och vi har till stor del behållit våra gamla rutiner, sa han.

SÄVÄL DEN FINSKA kommandören som Jan Thörnqvist talade om likheterna mellan de bägge ländernas mariner. Men det finns också tydliga skillnader, inte minst när det kommer till personal-försörjningen. Medan problem med rekrytering är en högaktuell fråga i Sverige har Finland en helt annan situation där man valt att behålla den allmänna värnplikten.

– Rekryteringen till marinen går ganska bra och vi har ungefär 800 sökande till 160 platser varje år, sa Taipalus.

Däremot har båda ländernas Försvarsmakter ett underskott på kvinnor.

– Vi får visserligen mellan 55 och 65 ansökningar från kvinnor varje år, men det är bara en handfull som kommer in, sa Taipalus. Det stora problemet är att de inte klarar av de fysiska antagningskraven. Vi ställer samma krav på män och kvinnor, men det är relevant eftersom de ska kunna utföra samma sorts arbete.

För svensk del såg Jan Thörnqvist även ett behov av fler kvinnor på högre chefsbefattningar.

– Vi behöver någon som vågar komma fram och vara en förebild för andra kvinnor. Men för att komma dit behöver männen ta ett större ansvar i hemmen, sa han.

DEN AV DAGENS föredragshållare som verkade allra nöjdas med att vara på plats var utan tvekan rikshemvärnschefen, brigadgeneral Roland Ekenberg.

– Äntligen, äntligen får jag stå här och tala, sa han. Nu känns det som att vi i hemvärdet blivit någon i Försvarsmakten.

Han beskrev hemvärdets fördelar, där man trots sina totalt 22 000 endast omsätter 1,7 miljarder kronor per år. Ekenberg berättade också att man lyckats sänka medelåldern i organisationen, från 57 år i början av 2000-talet till strax över 40 år idag. På frågan vad han ville ha från övriga Försvarsmakten kom svaret omgående.

– Fasthet och planering. Och att ni inte ändrar i planerna 20 minuter innan ni kastar loss utan att meddela oss.

Dagen avrundades av Jan Thörnqvist som delade ut Robot 15-pokalen till den vinnande besättningen på HMS Malmö. I år fick även en enskild medarbetare ett pris och omnämnande av marinchefen. Det var el- och telelärare Björn Gustafsson som fick utmärkelsen för sitt stora och mångåriga engagemang inom Försvarsmakten. Marinstridsdagarna pågick under sammanlagt tre dagar med totalt 1 600 besökare

”Men för att komma dit behöver männen ta ett större ansvar i hemmen”

LINDA SUNDGREN

Officersförbundet stämmer staten:

SKADAD I INSATS FICK BARA UT HALVA FÖRSÄKRINGEN

Röjdykaren Martin Toftvall skadades i en sprängolycka i Afghanistan 2008. Nu stämmer Officersförbundet staten i Arbetsdomstolen (AD) för att den, enligt förbundet, inte följer ett avtal att ersätta honom för de försäkringar som blivit ogiltiga på grund av force majeure då olyckan skedde i ett krigsområde.

– **DET MEST ABSURDA** är att om samma olycka skett i Sverige hade jag fått ut alla pengarna från min privata försäkring, utan diskussion, säger Martin Toftvall.

Det var den tredje augusti 2008 som Toftvall och hans ammunitions- och minröjningsgrupp (EOD/IEDD) var på uppdrag längs en grusväg utanför staden Sar-i-pol, väster om huvudorten Mazar-i Sharif i norra Afghanistan.

– Vi var utkallade för att kontrollera ett misstänkt hål i marken. Jag skulle stänga av amröjroboten eftersom vi hade problem med den. Då jag stängde av gick det ström till avfyrningskretsen och den sköt, vilket gjorde att jag fick rekylvattnet i ansiktet, säger Martin Toftvall.

Rekylvattnets uppgift är att roboten ska vara rekylfri när laddningarna skjuts i syfte att slå sönder en identifierad eller misstänkt sprängladdning. I detta fall skadade det istället Martins ytteröra, slog av käkbenet på två ställen och skadade hans högra öga. Ögonskadan gör att han idag har en 23 procentig invaliditet. Att roboten kunde vådaavfyras var inte känt av gruppen i Afghanistan vid tillfället, trots att det var känt i Sverige.

Omhändertagandet vid olyckan och rehabiliteringen efteråt har gått bra, menar Toftvall. När det gäller ersättningar för försäkringar har det inte gått lika bra.

– Den försäkring jag hade via Officersförbundet sedan jag blev medlem föll ut som den skulle, men min huvudsakliga försäkring hos en annan försäkringsgivare föll inte ut på grund av skadans ”samband med krigsliknande politiska oroligheter”, säger han.

MARTIN HAR FÅTT ersättningar från Försvarsmakten via statens riskgaranti om drygt 225 000 kronor och från AFA försäkringar via personskadeavtalet om 317 000 kronor. Dessa cirka 542 000 kronor har dragits från de drygt 1 100 000 kronor som han skulle fått via sin privata försäkring och mellanskillnaden har utbetalats. Officersförbundet kräver i sin stämmningsansökan staten på den resterande summan om nästan 600 000 kronor plus skadestånd och ränta.

– Försvarsmakten har en försäkringsgenomgång innan insats. Där säger de att man får ersättning för de försäkringar man har. Det framgår inte att pengarna från AFA eller Försvarsmakten dras

från den summan. Hade jag bara varit normalförsäkrad hade jag inte fått ut en spänn, säger Toftvall.

Nu hade Martin ett väl tilltaget försäkringsskydd, liksom alla i hans IEDD-grupp. Det berodde på att en reservofficerskollega som i det civila jobbade som försäkringsmäklare hjälpte dem med att bygga ett försäkringspaket innan insats. I ett första skede vände Toftvall sig till Allmänna reklamationsnämnden (ARN) för att få försäkringsbolaget att betala ut ersättningarna.

– Jag menade att det fanns ingen taliban i närheten när det här hände.

Det var ett fel på amröjroboten. Själva olyckan hade lika lite samband med krig som en trafikolycka, men försäkringsbolaget menade att det var till följd av krigsliknande politiska oroligheter som jag var där, i uniform, i Afghanistan, vid amröjroboten. Hade inte oroligheterna funnits skulle jag inte varit där. Det går ju inte heller att förneka att det finns en viss logik i det resonemanget, säger han.

DET VAR FÖRST efter att han inte fått rätt hos ARN som han insåg att det fanns ett kollektivavtal som gav honom rätt till de ersättningar som inte föll ut på grund av force majeure.

– Det som vi yrkar på är att Toftvall ska få ut de ersättningar han har rätt till, samt att AD ska fastställa vad avtalet egentligen betyder. Det är av stor vikt då det finns ytterligare ett fall på väg, dessutom måste försäkringsskyddet klargöras. Dagens oklarhet är mycket allvarig för alla som tjänstgör utomlands, säger Jonas Wiberg, den advokat som driver Officersförbundets ärende i AD.

Arbetsgivarverket vill inte kommentera sin tolkning av avtalet innan ärendet är hanterat i AD. Officersförbundet lämnade in sin stämmningsansökan den tredje mars. När AD prövar ärendet är ännu inte beslutat.

Martin Toftvall

Foto: Daniel Skoglund

DANIEL SKOGLUND

Tänk på din trygghet.
Det gör vi.

Vad händer med dig och din familjs ekonomi om du skulle råka ut för en olycka eller bli långvarigt sjuk?
Officersförbundet har tänkt på dig och satt ihop ett försäkringspaket som skyddar dig.

Läs mer om dina medlemsförmåner på officersforbundet.se
eller kontakta medlemservice på telefon 08-440 83 30.

RÖS-skyddat säkerhetsskåp
för servrar i skalskyddsklass SS1/ EMP

Säkerhetsklass SS3492!

Säkerhetsskåpet har utvecklats av KAMIC tillsammans med Rosengrens på uppdrag av försvaret. Skåpet är en säkerhetsinvestering för att skydda viktig information på servrar m.m. från intrång. Välkommen att kontakta oss för mer information!

KAMIC **ROSENGRENS**

KAMIC • Box 278, 651 07 KÄRLSTAD • 054-57 01 20 • www.kamicemc.se
ROSENGRENS • Box 315, 192 30 SOLLENTUNA • 010-209 51 36 • www.rosengrens.se

 A PART OF KAMIC COMPONENTS

Envis!

Eller målmedveten..

Milso erbjuder Teknik-, Lednings- & IT-tjänster inom försvarsområdet. Våra uppdrag handlar om allt från Gripen, helikoptrar och telekrig till stridsfordon och materiel för markarenan.

Vi har plats för fler målmedvetna kollegor!

Är du en av dem?
– Hör av dig!

Milso AB | 08 - 672 07 80 | info@milso.se | www.milso.se

OSÄKERT NÄR NÄR FULL

HELIKOPTER 14F KAPACITET

Med en sonar anpassad för Östersjöns skiktade vatten, taktisk radar och dubbla vinschar ska ubåtsjagaren helikopter 14F bli spjutspetsen i den marina helikopterförmågan. Men med reservdelsbrist och få flygtimmar kommer det att dröja innan samtliga funktioner är fullt operativa.

Text: Linda Sundgren **Foto:** Karl Nilsson

FÄRDMEKANIKER JOHAN APPELQUIST drar igen skjutdörren medan helikoptern stiger från fältet i Jämjö strax öster om Ronneby. Dagens övning är en förbandsflygning i rote med flera landningar och starter från öppna platser.

– Hade det här varit för tio femton år sedan hade vi övat vinschning eller eftersök en sådan här dag, säger Appelquist medan vi girar bort över trädtopparna. Då hade vi slängt en docka i vattnet på förmiddagen och runt lunch fått ett larm om man över bord, men där är vi inte riktigt ännu.

Vi fortsätter mot Karlskrona, passerar över marinbasen med Sjöstridsskolan och den gamla repslagarbanan för att sedan ta en nordlig kurs. Utanför Emmaboda går vi åter ner för att sedan skifta ordning i roten och låta den gråmalade 54:an ta täten. Piloterna håller ett avstånd på under hundra meter från varandra men går inte lägre än 60 meter när vi passerar över vatten.

– Eftersom den här maskinen inte har några flottörer, vilket den sjöoperativa har, får vi under dagens övning inte gå lägre, kommenterar Appelquist.

ENDAST ETT EXEMPLAR av totalt nio beställda, medeltunga sjöoperativa helikopter 14F har levererats. För dagen står den upphissad i en hangar på flottiljen för utbildning av tekniker och dagens flygövning sker därför med två andra enheter ur 14-serien. Förväntningarna på vad ubåtsjaktmaskinen ska kunna åstadkomma när den väl är fullt operativ, är stora. Den är lättare (kompositskrov) än sina föregångare och har bättre kabinutrymme. För ytspaning finns en taktisk radar monterad under maskinens främre del. Styrsystemet är digitalt och helikoptern är specialanpassad för ytspaning och underrättelseinhämtning. Den har också ubåtsjaktförmåga, även om den än så länge endast är passiv då helikoptern inte är bestyckad.

– Hade vi haft den här under operation Örnen hade vi kunnat göra väldigt mycket, säger Erik Öhrn, skvadronchef på tredje helikopterskvadron som ligger på F17 i Kallinge. Med vår dippsonar kan vi själva söka, lokalisera och klassificera undervattensmål, vi är som en Visbykorvett i det avseendet.

Dippsonaren sänks ner med vajer via ett hål i golvet. Genom att

reglera vajerlängden kan sonaren placeras på rätt djup för sändning. Detta styrs och leds av den taktiska personalen vid två ledningskonsoler i kabinen. Längst bak i helikoptern finns en karusell med plats för tio sonarbojar. Ljudinformationen från sonarbojarna, som fälls från helikoptern, kan fångas upp och analyseras av egen helikopter eller sjögående enheter.

– **ATT LYSSNA EFTER** ubåtar i Östersjön är mycket svårare än i andra hav på grund av skiftande salthalt och olika temperaturer, säger sonaroperatör Johan. Utrustningen i den här är specialanpassad för just de förhållanden som råder i Östersjön.

Men hur länge det kommer att dröja innan alla system är fullt operativa, är osäkert. Eftersom man saknar systemsimulatorer sker all utbildning ombord och bristen på flygtid är ett av de största hindren på vägen framåt.

– Vi har inte haft en sjöoperativ medeltung helikopter på länge och det lider vi av nu, säger Erik Öhrn. Vi måste hitta en balans mellan övning och utbildning. Öva behöver vi, men om vi bara gör det bygger vi inte någon förmåga på sikt.

DEN FRÄMSTA ORSAKEN till underskottet på flygtid är den begränsade tillgången på reservdelar. Enligt Erik Öhrn beror det i sin tur på det europeiska samarbetet kring helikoptern där 14 länder har köpt samma modell.

– Vi är många som behöver delar, konstaterar han. Hos industrin är man medveten om problematiken, men några quick fix finns inte. Just nu är det här ett problem som märks i vår vardag, men kraven skruvas upp och får vi ingen lösning till hösten kommer det att bli mer kritiskt.

En annan fråga man arbetar med är rekrytering av personal där framför allt taktiska- och sonaroperatörer är bristkompetenser. Att bara 150 av totalt 200 rader är tillsatta är däremot inget bekymmer i dagsläget, säger Erik Öhrn och syftar på bristen på flygtid.

– Just nu har vi inte verksamhet för fler. Men visst är det inte helt enkelt att hitta operatörer till ledningssystemet. Det är bara en liten klick människor som har den kompetensen och tappar vi en eller två individer märks det direkt. ▶

Håkan Bengtson Rotter, taktisk koordinator, till vänster och Johan, till höger, sonaroperatör, diskuterar den nya materielen.

Varje del i helikoptersystemet ska utbildas och tränas separat och man tar en enhet i taget. Innan en övningsmetod kan börja användas måste den först godkännas av Högkvarteret, en process som också tar en hel del tid i anspråk.

– **VI GJORDE VINSCHPROVER** i höstas, säger Erik Öhrn och det gick väldigt bra. Nu väntar vi på att få metoden godkänd innan vi kan börja öva och utbilda på den. Vi kommer att göra den här proceduren för varje förmåga helikoptern ska ha och hur lång tid det kommer att ta kan jag inte svara på.

Även bland helikopter-teknikerna pågår utbildning. Det elektroniska styrsystemet med två digitala och två analoga datorer liksom det avancerade ledningssystemet tar tid att lära.

– Rent mekaniskt är den här helikoptern ganska en-

kel att arbeta med, säger färdmekaniker Jon Norgren. Men de elektroniska systemen är ganska svårjobbade och att lära sig att felsöka tar tid. Uppstår ett fel på ett ställe kan orsaken till det finnas någon helt annanstans.

I dag ska man plocka ner den taktiska radarn som sitter skyddad under ett omfattningsrikt plasthölje. De sista skruvarna lossas under kärran, men kåpan släpper inte. Först efter att man varmsamt bánt med stämjärn lossnar den. Didier Doch från franska Airbus, leder utbildningen. Han är mycket nöjd med mekanikernas insatser.

– Jag har utbildat åtta olika nationer i det här systemet och jag har aldrig sett några som är så dedikerade uppgiften som svenskarna. De är mycket fokuserade och de är definitivt redo att ta över det här jobbet själva.

Erik Öhrn, skvadronchef

PARALLELLT MED UTBILDNING och intrimning av helikopter 14, pågår arbetet med att knyta samman den sjöoperativa helikopter-enheten med marinens förmågor. Att Erik Öhrn, kommandörkapten med gedigen bakgrund inom marinen, placerades på tjänsten som skvadronchef i november, är ingen slump.

– Vi måste både utveckla oss själva och lära oss att förstå varandra och allt vi gör här ska samverkas med marinen, säger han. Marinen har inkommit med en krav- och uppgiftsbeställning och nu ska vi försöka bygga vår förmåga kring det.

”Det är knappast några problem att komma ur sängen på morgonen för att gå till jobbet”

Utöver teknisk prestanda får helikopter 14 lovord för kabinutrymmet. Den svenska modellen av NH90, som helikoptern heter i sitt grundutförande, har en kabinhöjd på 1,80 meter och är betydligt rymligare än den som levererats till andra länder.

– När man faller rampen på den markoperativa versionen kan man i- och urlasta en hel truppstyrka på kort tid, säger Håkan Bengtsson Rotter, taktisk koordinatör.

Men även om helikopter 14 beskrivs som en relativt lättarbetad maskin är arbetsmiljön för besättningen påfrestande. Inför varje landing under dagens nästan två timmar långa flygövning skjuts sidodörrarna upp och temperaturen i kabinen sjunker snabbt. Appelquist lägger sig raklång på golvet och hänger ut över kanten för att säkerställa att man inte landar helikoptern på något som kan skada underredet.

– **DET SOM FRÅN** luften ser ut som en liten pinne kan visa sig vara något betydligt större när man kommer närmare, säger sonaroperatör Johan. Men vi sätter inte ner maskinen helt och hållet nu, då hade vi sjunkit ner i den mjuka marken.

Något som också blir kännbart efter en stunds flygning är bullret liksom de konstanta vibrationerna i kabinen.

– De flesta som jobbar här tränar väldigt mycket, det är man tvungen till, säger Johan. Att flyga sliter mycket mer på kroppen än man kanske kan tro och det behövs framför allt bålstabilitet.

Appelquist nickar instämmande och slår sig ner på sätet.

– Men jag kommer att fortsätta så länge kroppen orkar, säger han. Att flyga är en dröm jag haft sedan barndomen och jag har ännu inte tröttnat. Nu är det dessutom riktigt roligt med all utveckling som pågår på alla nivåer och det är knappast några problem att komma ur sängen på morgonen för att gå till jobbet.

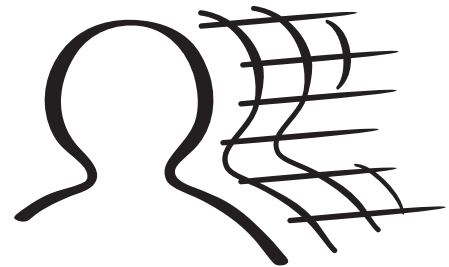

Johan Appelquist, färdmekaniker.

Foto: Lars Thulin

BASALT utvecklar och levererar säkra system och tjänster till myndigheter och företag inom samhällsviktig verksamhet.

Otålig!

Eller framåt...

Milso erbjuder Teknik-, Lednings- & IT-tjänster inom försvarsområdet. Våra uppdrag handlar om allt från Gripen, helikoptrar och telekrig till stridsfordon och materiel för markarenan.

Vi har plats för fler ivriga kollegor!

Är du en av dem?
– Hör av dig!

Milso
Man in the loop solutions

Milso AB | Wennerbergsgatan 10, Stockholm | www.milso.se

POTENT HELIKOPTER

kan få torped om nio år

Den 27 januari överlämnades det första exemplaret av helikopter 14 i sjöoperativ version (HKP14F) till Helikopterflottiljen. En mycket bra helikopter är de flesta överens om. Däremot saknar den fortfarande beväpning och länksystem vilket krävs för en effektiv ubåtsjakt.

MÅNGA INOM FÖRSVARSMAKTEN, eller för den delen politiken, jämför den sjöoperativa versionen av helikopter 14, vilken heter helikopter 14F med helikopter fyra (HKP4).

– Det finns många skillnader mellan de två olika systemen, varav fler är till helikopter 14:s fördel, men det finns fortfarande starka känslor för HKP4, säger Maria Sjöström, delprojektledare på FMV för utvecklingsuppdrag inom Helikopter 14-projektet.

– Både jag och Maria kommer ju från Helikopter fyra-systemet så vi förstår, fyller Filip Hörlin i. Filip jobbar som handläggare inom Marias delprojekt.

MARIA BERÄTTAR HUR de nyligen under ett möte hörde ljud liknande det från HKP4 och var tvungna att gå till fönstret för att se om det var fyran som flög igen, fast det inte borde vara möjligt. Det visa de sig vara brittiska Chinook-helikoptrar under färd till en övning i norr.

– Ledningsstödsystemet utgör en enorm förbättring. I HKP14 kan två operatörer arbeta simultant i samma system, dela informationen mellan sig och även dela informationen med piloterna vilket ökar möjligheten att nå framgång i uppdragen, säger Maria.

Avseende sonar- och radarsystemen så inrymmer de fler funktioner jämfört med tidigare system. Radarn fungerar som spanings-, navigations- och väderradar och kan även ge tydligare bilder av vad som detekteras. Sonaren innehåller tre olika funktioner, dels den vanliga klassiska aktiva söksonaren som är bra på långt håll men som inte är lika precis, den aktiva klassificeringssonaren som är bättre på nära håll och har mycket hög upplösning och även kan användas för att hitta minor. Slutligen kan sonarsystemet även processa både aktiva och passiva sonarbojar. Helikoptern kan ladda olika sorters sonarbojar i ett magasin ombord.

– Du har de klassiska LOFAR-bojarna som är passiva. Du kan likna dem vid mikrofoner. Du har även DIFAR-bojar som är passiva bojar som även kan ge riktning till ljudet. Vi har även aktiva så kallade DICASS-bojar, aktiva sonarbojar som är nya för oss. Slutligen finns så kallade Bathy-bojarna som du släpper för att få reda på hur ljudet rör sig i vattenskiten, vilket är viktigt för att kunna tolka sonarsignaler, speciellt i Östersjön, säger Filip.

Slutligen är helikopter 14F, liksom Jas Gripen, digitaliserad och kan skifta uppdragsprofiler under flygning, från sjöräddning, till ubåtsjakt, eller annan spaning.

Foto: Karl Nilsson

Radarn ombord på HKP14F har tre olika funktioner.

SEDAN KOMMER MAN inte runt problemen med att två viktiga system saknas för den roll som Försvarsmakten, men även politiker, kommit att högprioritera sedan främmande ekon med egen framdrivning åter börjat höras under ytan: Ubåtsjakt. Helikopter 14F saknar en nationell datalänk som används för att sända information mellan olika enheter vid en ubåtsjaks-, eller stridssituation. Mottagande enheter kan exempelvis nyttja informationen för att direkt skjuta mot en inkräktande ubåt. Utan länk får du skicka information.

– Det har förekommit problem i att få fram Helikopter 14, det går inte att sticka under stol med, men att det saknas en nationell datalänk beror inte på helikoptern, eller projektet. Bristerna beror på kortsiktiga beslut. Beslutet att stryka länken togs i en tid när uppfattning rådde om att försvaret av Sverige kunde börja på bortaplan. Det var inte många som prioriterade inomskärs ubåtsjakt då, säger Maria och tillägger:

– Det kanske är en av de viktigaste lärdomarna vi kan dra av den här resan: Det tar tid och är kostsamt att ändra sådana här grundläggande funktioner.

Inom Försvarsmaktens produktionsstab ser man över utvecklingen av den tidigare nationella länken: Länk 8000.

JÄMFÖRELSETABELL HKP4 VS HKP14F

	HKP4	HKP14F
LEDNINGSSYSTEM	MARIL 920 Eldledningssystem för sjunkbomb/torped, navigering och målhantering	MMS Ledningssystem (Command&Control) för bild och måldatahantering, sensordata, navigering och kartdata
RADAR	PS864 Spanings- och navigationsradar	TxR Spanings- och navigationsradar med bildalstrande moder samt väderradar funktion
SONAR	Son 214 Aktiv söksonar	Son 234 som har följande förmågor Aktiv söksonar, Aktiv klassificeringssonar, Sonarbojsystem
KARTSYSTEM	Nancy (cockpit)	DMS (Digital Map System)
INSPELNINGSSYSTEM	Inspelning av navigations- och spaningsdata samt sonardata	DRT (Data Recording and Transfer System)
ELEKTROOPTIK		EOS (Elektro Optiskt System) InfraJuskamera (FLIR), Digitalkamera, Laseravståndsmätare
VARNAR- OCH MOTMEDELSYSTEM		EWS (Electronic Warfare System) MWS, LWS och RWS (Missile/Laser/Radar Warning System) CFDS fällsystem för facklor och remсор
AIS		X
IFF		X
GSM		X
KOMMUNIKATIONSSYSTEM	2 V/UHF 1 HF	4V/UHF 1 HF
LÄNK NATIONELL	8000	Ingen i nuläget (8000 planerat)
LÄNK INTERNATIONELL		Link 11
BEVÄPNING	Sjunkbomber, Torped	Ingen i nuläget (Torped 47 planerat)
ÖVRIGT		SLC (Sling Load Camera) Kamera för övervakning av last i krok samt sonar iMSS, Planeringsstation (före&efter flight)

– Det togs beslut förra veckan om vilken version av Länk 8 000 vi ska anskaffa. Nu pågår en förstudie över vad som behövs för att länken ska fungera med de olika fartygs, båt och flygsystem som den ska koppla ihop. Om jag måste gissa så säger jag att om beslut tas under året och pengarna i projektet räcker, då har vi en länk installerad om 3 till 5 år, säger Per Skantz, systemansvarig för helikopter på prod flyg.

HELIKOPTER FYRA VAR beväpnad med både torpeder och sjunkbomber. Inga planer finns på att beväpna HKP14F med sjunkbomber och det är ett klokt beslut, anser de berörda.

– Det är svårt att få effekt med sjunkbomber. Det var det redan på 80-talet. Teknikutvecklingen för mindre ubåtar har också gått framåt och gjort dem ännu mera stryktåliga, säger Maria Sjöström.

– Sjunkbomben ser potent ut med sin vattenkaskad, men det är ett gammalt vapen. Torpeder är ett mycket bättre vapen, säger Filip Hörlin.

Avsikten är att helikopter 14 ska bära det som fram tills nyss kallats Ny lätt torped, fast som i början av mars har getts namnet Torped 47. Förstudien har precis avslutats. Nu inleds utvecklingsfasen då torpeden ska byggas efter de specifikationer som har fastställts, sedan ska den testas för att slutligen produceras och integreras på de olika plattformarna.

– Den kommer att vara uthålligare än 45:an, har över 20 kilometers räckvidd, vara både trådstyrd och ha egen målsökare. Den

kommer att gå fortare än 35 knop och gå djupare än 45:an men det exakta djupet vill jag inte gå in på, säger Roger Lundkvist, chef för sektionen Undervattenvapensystem inom anskaffning och logistikavdelningen på FMV.

Torped 47 är en lätt torped vars uppdrag är ubåtsjakt. De ska kunna bäras av både ytfartyg, ubåtar och helikopter. Den ska innehålla massa modernt godis men har samma dimensioner som sin föregångare torped 45 för att inte torpedtuber och liknande ska behöva byggas om.

– Vi levererar torpeden någon gång 2022 och då skulle arbetet kunna genomföras med att verkligen integrera den på helikoptern, säger Roger Lundkvist, men han vågar inte ge någon exakt sannolikhetssiffra för att tidsplanen håller.

Torpedprojektet är, förutom alla tekniska utmaningar, väldigt väderberoende. Den finns inga genvägar runt att du måste testa torpeden i vattnet. Fel väder under en längre period kan i värsta fall försena projektet ett helt år.

– Min högst personliga gissning är att vi har torpeden i drift någon gång 2025 till 2030, säger Per Skantz på prod flyg. Fast fram till dess är helikoptern ett utmärkt redskap för att hitta inkräktare, även om någon annan plattform får stå för bekämpning. – Förut gick det åt flera besättningar för att göra allt som en besättning kan göra själv idag, när den är färdigutbildad i alla system, vill säga, säger Filip Hörlin, på FMV.

DANIEL SKOGLUND

Rysk nationell säkerhet:

FRÅN KÄRNVAPEN TILL HISTORIE- SKRIVNING

Dmitrij Medvedev, Rysslands premiärminister, skrädde inte orden vid säkerhetskonferensen i München nu i februari 2016.

HAN TALADE OM ”ett nytt kallt krig”, om risken för ”en tredje världsomskakning.” Och han talade – åter – om behovet av en ny global säkerhetsordning eftersom den Euroatlantiska säkerhetsordningen nu hade slutat fungera.

Medvedevs formuleringar ska tolkas mot bakgrund av den nya ryska nationella säkerhetsstrategin, som undertecknades av president Vladimir Putin på nyårsafton 2015. Denna strategi är den mest uttalat västfientliga av de strategiska dokument som publicerats sedan 1997. Inte bara Nato, utan även EU påstås i dokumentet undergräva den ryska nationella säkerheten.

Och rysk nationell säkerhet har en bred definition – det handlar om betydligt mer än försvars- och utrikespolitik. I strategin behandlas nio olika områden: 1) nationellt försvar, 2) stats- och samhälls säkerhet, 3) höjd levnadsstandard för ryska medborgare, 4) ekonomisk tillväxt, 5) vetenskap, teknologi och utbildning, 6) hälsovård, 7) kultur (inklusive historia), 8) ekologi och 9) strategisk stabilitet, och jämlika strategiska partnerskap. Det finns anledning att analysera dokumentet ur ett bredare perspektiv. Ytterst handlar det om den ryska synen på framtidens krig – och det omfattar mer än traditionella ”hårda” frågor.

Först ska något kort sägas om den nuvarande politiska ledningens säkerhetspolitiska mål. För det första ska den Euroatlantiska säkerhetsordningen omförhandlas och en rysk intressesfär ska erkännas. Enligt Ryssland ger den nuvarande internationella säker-

hetsordningen inte säkerhet för alla stater. I den nya nationella säkerhetsstrategin – nyårsafton 2015 heter det att ”det regionala säkerhetssystemet i den Euroatlantiska regionen, byggd med NATO och Europeiska unionen som grund, är ohållbar.” I militär-doktrinerna från 2010 och 2014 sägs: ”Befintlig arkitektur (system) för internationell säkerhet tillgodoser inte en jämlik säkerhet för alla stater”. President Putin talade redan år 2007 i München om behovet av en ny global säkerhetsordning. Det är redan nio år sedan. Som goda exempel att eftersträva framhåller den ryske presidenten Wienkongressen från 1815 eller Jalta 1945. Det innebär i praktiken en världsordning där några få stormakter delar in världen i sina respektive intressesfärer. Små stater har ingen röst i ett sådant system. President Putin uttryckte det tydligt i sitt tal i FN:s generalförsamling i september 2015: ”Vi är alla olika och vi borde respektera det. Nationer borde inte tvingas till att alla anpassar sig till samma utvecklingsmodell som någon har deklarerat vara den enda rätta./.../ Jag måste fråga dem som skapade denna situation: förstår ni åtminstone nu vad ni har gjort?”

Vidare vill den ryska politiska ledningen att det auktoritära politiska systemet i Ryssland ska erkännas som jämbördigt med västliga demokratiska system. Värderingar som rättsstatlighet, yttrandefrihet och mänskliga rättigheter ska, enligt den ryska ledningen, underordnas stormaktens nationella intressen.

I sin nationella strategi anklagar Ryssland Väst för dubbelmoral, bland annat i Mellanöstern.

I DEN REVIDERADE NATIONELLA säkerhetsstrategin 2015 tecknas en bild av ett allt starkare Ryssland där de "traditionella ryska andliga och moraliska värderingarna har förstärkts." Utvecklingen i världen är instabil, och Rysslands självständiga utrikes- och inrikespolitik har lett till att USA och dess allierade utsätter Ryssland för tryck – politiskt, ekonomiskt, militärt och informationsmässigt. Därtill påstås att Västs målsättning att förhindra integrationsprocessen i Eurasien inverkar negativt på Rysslands nationella intressen. I denna allt instabilare omvärld förvärras, enligt dokumentet, läget också av att "vissa länder använder informations- och kommunikationsteknologier för att nå sina geopolitiska mål, till exempel manipulering av den allmänna opinionen och falsifiering av historien.

I en skarp formulering noteras, att "Islamiska staten och dess växande styrka är ett resultat av dubbelmoral i den politik som förs av vissa stater som håller fast vid kampen mot terrorismen." Att det är USA och Väst som står för dubbelmoralen är tydligt.

Historieskrivning och ryska traditionella andliga och moraliska värderingar lyfts fram som särskilt viktiga i den nationella säkerhetsstrategin. Det rimmar väl med formuleringarna i militärdoktrinen och uttalanden i presidentens årliga linjetal och andra uttalanden. I 2014 års militärdoktrin, som ytterst definierar vad de ryska väpnade styrkorna ska användas till, heter det bland annat att grundläggande inre militära faror är "informationsoperationer

för att påverka befolkningen, i första hand landets unga medborgare, i syfte att undergräva historia, andliga och patriotiska traditioner inom försvaret av Fosterlandet." Det innebär att de väpnade styrkorna tilldelats en roll att spela för att försvara historieskrivning och andliga traditioner, något som kan kopplas till de senaste årens statliga satsningar på så kallad militärpatriotisk fostran och patriotisk fostran. Dessa insatser riktas mot den unga generationen.

Frågan om vad dessa värderingar består av har varit ett ämne som president Vladimir Putin ibland berört. I april 2014 talade han om att i den "ryska världen" är döden vacker. "Att dö för sina vänner, sitt folk och sitt fädernesland är vackert. Detta är grunden för vår patriotism." I september 2015 talade han till ungdomar mellan 10 och 17 år som samlats till ett läger för särskilt begåvade barn inom naturvetenskap, idrott och rysk konst. Putin: "Här skapas äkta patrioter". Han talade om vikten av att vilja offra sig för landet för att försvara det och om den "andliga kraft" som kommer ur "kärleken till fosterlandet, patriotismen". Som exempel på rysk innovation av unga vetenskapsmän nämnde han raketssystemet Iskander.

Därför är det knappast förvånande att de ryska andliga och moraliska värderingarna specificeras i den nationella säkerhetsstrategin. Men det är anmärkningsvärt eftersom de räknas upp på ett tydligt sätt. I § 78 sägs dessa traditionella ryska andliga och moraliska värderingar bland annat vara "...det andligas prioritet ▶

ANALYS

över det materiella”, ”kollektivism”, och ”den historiska enigheten bland Rysslands folk, vårt Fäderneslands historiska arv.”

Genom att fästa dessa kriterier på papper i ett grundläggande strategidokument minskar utrymmet för framtida förändringar av denna politik, till exempel i en mer västvänlig riktning.

SÄRSKILT VÄRT ATT notera är skrivningarna kring mobilisering som skärpts betydligt. Nu talas det om vikten av att stärka mobiliseringsberedskapen och det civila försvaret. I den förra strategin förekom inga formuleringar om just ”mobiliseringsberedskap”.

Dessa skrivningar överensstämmer mycket väl med dem som återfinns i militärdoktrinen. Där fastslogs att ekonomin kan sättas på krigsfot – en uppgift som tillhör försvarspolitikens område. Likaså ligger det inom Ryska Federationens försvarspolitik att ”samla resurserna på statlig, samhälls- och individnivå för försvaret av Ryska Federationen; utarbeta och genomföra åtgärder för att öka effektiviteten inom militärpatriotisk fostran av Ryska Federationens medborgare samt deras militärtjänstgöring.”

Det främsta nationella intresset är i den nya nationella säkerhetsstrategin ”stärkande av landets försvar.” Och även om landets försvar nämndes år 2009 som en prioriterad uppgift är det mycket tydligare uttalat i den nya strategin.

STRATEGISK AVSKRÄCKNING - MED betoning på nukleär avskräckning – är fortfarande en grundbult i ryskt säkerhetsdoktrin. Skrivningarna kring kärnvapen har skärpts något i den nya strate-

gin. Nu talas det om vikten att ”upprätthålla nukleär avskräckning på en tillräckligt hög nivå.” Den nya formuleringen är förhållandevis mild i ljuset av den ryska politiska ledningens högljudda retorik kring kärnvapen de senaste åren. Senast i december 2015 uttryckte president Putin att Ryssland ska ”fullända sina kärnvapen som avskräckningsfaktor.”

Den nationella säkerhetsstrategin visar att det råder samsyn kring den förda politiken och att riktningen framåt ligger fast. Därmed inte sagt att allt kan förverkligas direkt, men under de senaste tjugo åren har Ryssland varit konsekvent i den meningen att deklarerade mål har genomförts när tillfället yppat sig.

Sammantaget förefaller den ryska politiska ledningen att satsa på den unga generationen. Den ska skolas in en nationalistisk ideologi som innefattar ett avståndstagande från Väst, som hotar Ryssland och som det därför är allt viktigare att försvara militärt – också med massmobilisering. Utrymmet för en mer samarbetsinriktad politik med Väst har krympt.

Fram träder bilden av ett Ryssland som uppfattar sig omringat av ett hotfullt Väst. Och att det Ryssland gjort – annekterat Krim, engagerat sig militärt i östra Ukraina och Syrien – enbart är nödvändiga åtgärder för att slå tillbaka mot Väst. Enligt denna syn har kriget redan börjat.

GUDRUN PERSSON

*Docent och arbetar som forskningsledare vid FOI.
Medlem i Krigsvetenskapsakademien*

ONE PARTNER FOR ALL MISSIONS

Varsågod, extra förmånlig ränta för dig

Som medlem i Officersförbundet kan du låna från 20 000 upp till 350 000 kronor till en rörlig ränta på 4,93 procent. Välj själv om du vill bli av med dyra smålån, åka på drömmresa eller renovera köket. Ingen säkerhet behövs och inga avgifter finns. Du kan när som helst lösa lånet utan extra kostnad.

Gör så här för att ansöka om medlemslån

- Ring 0771-MEDLEM (0771-633 536) om du vill ha ett lånebesked direkt.
- Logga in på Internetkontoret (om du redan är SEB-kund).
- Besök seb.se/medlemslan.
- Kom in på närmaste kontor – du får besked och hjälp medan du väntar.

Kom ihåg att berätta att du är medlem i Officersförbundet
Läs mer på seb.se/medlemslan

Aktuell medlemslåneränta är för närvarande 4,93 %. En sedvanlig kreditprövning görs alltid. Det får inte finnas några betalningsanmärkningar och lägsta årsinkomst är 190 000 kr. Om den rörliga årsräntan är 4,93 %, blir den effektiva räntan 5,04 % för ett annuitetslån på 100 000 kronor upplagt på 5 år, ingen uppläggningsavgift och betalning sker via autogiro. Det totala beloppet att betala, vid oförändrad ränta blir 113 035 kronor och din månadskostnad blir 1 884 kronor. Årsränta per 2015-04-10.

Rheinmetall Defence är en komplett leverantör och levererar system och kompetens inom områdena:

- Transportfordon
- Bärgningsfordon
- Reparations- och underhållsfordon
- Stridsutrustning
- Artilleri- och granatkastammunition
- Stridsvagnsammunition
- Specialammunition
- Stridsvagnar och stridsfordon
- Indirekta eldsystem
- Ledning och samband
- Simulering och träningsutrustning
- Logistiklösningar

För mer information: www.rheinmetall-defence.com

RHEINMETALL
DEFENCE

FÖRBUNDSNYTT

SENASTE NYTT FRÅN
OFFICERSFÖRBUNDET

HAR DU KOLL PÅ ARBETSRÄTTEN

Officersförbundet genomför varje år ett antal fackliga utbildningar där du som är medlem i förbundet kan lära dig mer om de lagar och regler som styr arbetsmarknaden.

ÄR DU RÄTT FÖRSÄKRAD?

Genom ditt medlemskap i Officersförbundet kan du teckna ett antal personförsäkringar. Vet du vilka försäkringar som du tecknat? Logga in på förbundets hemsida och kontrollera ditt försäkringsskydd.

Foto: Joel Thungren – FM

Årsredovisningen borde redogöra tydligare för villkor och bristande attraktionskraft, anser Officersförbundet.

Pressmeddelande:

Bristfällig årsredovisning från Försvarmakten

Officersförbundet är kritiskt till Försvarmaktens nu inlämnade årsredovisning för 2015. Viktiga förhållanden rörande personal och ekonomi borde behandlas tydligare.

– Inte någonstans sätts fokus på bristande förmåga att behålla anställda soldater, sjömän och gruppbefäl i relation till löner, avtal och villkor. Inte heller berörs problemen med bristande attraktionskraft till grundläggande officersutbildning och villkoren. I vår värld finns det tydliga samband däremellan. Vi är väl medvetna om att problematisering

ringen kan göras bredare, men att totalt ignorera det förhållandet känns missvisande, säger Lars Fresker, förbundsordförande i Officersförbundet.

Tvister kan kosta

Officersförbundet anser också att det i redovisningen saknas fakta som gör att uppdragsgivaren, riksdagen, inte kan bilda sig en korrekt bild av ekonomiska risker. Försvarmakten har, enligt förbundet, medvetet feltolkat gällande kollektivavtal och vid flera tillfällen betalat ut för låg ersättning till personalen i försvarets dagliga verksamhet. För-

bundet har därför väckt flera tvister om tillämpningen.

I den händelse att tvisterna faller ut till personalens fördel, antingen som ett resultat av pågående avtalsöversyn eller efter domstolsprövning, innebär det en inte föraktfullt utgift för Försvarmakten utifrån de senaste årens verksamhet. Det borde framgå av årsredovisningen.

– Vi tycker också att Försvarmaktens tekniska oförmåga att betala ut korrekta löner och ersättningar borde kommenteras. Ett känt exempel är den felaktigt utbetalda semesterlönegarantin som bara i sig handlar om cirka 13 mil-

joner, därutöver tillkommer kostnaderna för att rätta till den felaktiga hanteringen. Onekligen kostar det myndigheten både pengar och förtroende, vilket uppdragsgivaren bör uppmärksammas på, säger Lars Fresker

Att Försvarmakten under 2015 också har tagit ställning till att det inte föreligger något behov av lägre pensionsålder för yrkesofficerskollektivet borde också framgå så att konsekvenser av detsamma så småningom kan härledas i tid.

(SKICKAT 2016-02-23)

OFFICERSFÖRBUNDET PÅ FACEBOOK

Officersförbundet finns på facebook. Där kan du bland annat få glimtar av förbundets dagliga verksamhet. Välkommen att säga vad du tycker om

Officersförbundet och Försvarsmakten och dela med dig av information du tror är intressant för andra medlemmar.

MEDLEMSSTATISTIK

Yrkesverksamma, 14/3 2016

Aktiva	13 541	(-22)
Hedersmedlem	1	(+0)

(Temporärt begränsad statistikåtkomst på grund av nytt medlemsregister.)

Chef i Göteborg och intresserad av att utvecklas?

Nu startar Officersförbundet, i samarbete med ytterligare sex fackförbund, ett chefsnätverk i Göteborg. Avsikten med nätverket är att ge dig som chef ett forum för att bolla olika frågor som rör chefs- och ledarrollen.

Eftersom ni som inbjuds är chefer inom ett stort antal branscher och professioner finns väldigt goda möjligheter till spännande byten av idéer och erfarenheter.

Under uppstarten diskuterar vi:

- När och var nätverket ska träffas
- Ämne för första träffen
- Vem som vill vara samordnare för nätverkets första träff
- Hur ska nätverket fungera – konfidentialitet med mera.

Efter uppstartsmötet drivs nätverket i egen regi. Det innebär att nätverksdeltagarna själva ansvarar för efterföljande möten. En viktig förutsättning för att nätverket ska kunna leva vidare är att alla deltagare känner

ett ansvar för att bidra med erfarenheter och input vid nätverksträffarna – då finns goda förutsättningar för nätverket att fortsätta träffas och utbyta erfarenheter.

Chefsnätverket är exklusivt för dig som är chefsmedlem och har ett formellt personal- och arbetsgivaransvar och verksamhets- och ekonomiskt ansvar.

Arrangörer är Officersförbundet, SRAT, Sveriges Arkitekter, Fysioterapeuterna, Naturvetarna, Jusek och Sveriges Ingenjörer.

Uppstarten är den 27 april klockan 07.30–09.30, registrering från 07.00, respektive klockan 17.00–19.00 med registrering från 16.30 på Scandic Crown, Polhemsplassen 3 (Lokal: Dahlén 2). Förtäring ingår.

Anmäl dig senast den 23 mars via www.officersforbundet.se. Du får besked om du fått plats eller ej fyra veckor före uppstart.

Har du några funderingar hoppas vi att du kontaktar: mikael.boox@officersforbundet.se

Panasonic BUSINESS

Panasonic Toughbook och Toughpad

Utvecklade för att prestera – oavsett utmaning

Extrem hetta eller kyla. Spöregn, snöfall eller strålende solsken. Sand, lera, berg och dalar. Militära trupper kan befinna sig i de allra tuffaste miljöer – därför måste verktygen de har med sig klara detta. Panasonics sortiment av stryktåliga plattor och datorer klarar att prestera under förutsättningar där andra ger upp. Utvecklade för att vara tåliga inifrån och ut är enheterna redo för varje uppdrag och är den självklara partnern för försvaret.

Upptäck vad våra enheter kan göra för dig.

Ring 08-680 26 00

Mejla toughbook.nordic@eu.panasonic.com

Besök www.toughbook.eu

Toughpad FZ-B2, FZ-M1 och FZ-G1 med Intel® Core™ i5 vPro™-processorteknik. Toughbook CF-20 med Intel® Core™ m5 vPro™-processorteknik.

TOUGHBOOK

TOUGHPAD

Intel, logotypen Intel, Intel Core, Intel vPro, Core Inside och vPro Inside är varumärken som tillhör Intel Corporation i USA och andra länder.

Pressmeddelande från Officersförbundet:

Försvarmakten vill ta 100 miljoner från de anställda

Officersförbundet är oenigt med Försvarmaktens budgetunderlag för 2017 som inlämnas idag. Anledningen är myndighetens planer på att ta 100 miljoner från personalens ersättningar.

– Normalt för en myndighet är att utgå från gällande avtal och lagar när man planerar sin verksamhet. När Försvarmakten nu väljer att frångå det har vi inget annat val än att vara oeniga om underlaget. Planerna skulle drabba alla anställda i Försvarmakten, oavsett om du är civil eller militär, yrkesofficer eller soldat, säger Lars Fresker, ordförande i Officersförbundet.

Insatsarbetstid

Budgetunderlaget för nästa år är baserat på ett uppdrag från ÖB till Försvarmaktens personaldirektör att spara 100 miljoner kronor på personalens kollektivavtalade villkor. Vidare bygger underlaget på en ekonomi som innebär att verksamheten genomförs på ett sätt som Officersförbundet anser ligger utanför gällande arbetstidsavtal när det gäller villkor vid övning och skarp verksamhet inom rikets gränser. Försvarmakten väljer konsekvent att misstolka en paragraf om så kallad insatsarbetstid, vilket straffar personalen som får jobba övertid utan att få övningsdygnersättning eller övertidsersättning.

Foto: Marie Rosenquist – FM

Officersförbundet anser att det är viktigt att de folkvalda får hela bilden.

– För soldater och sjömän är löneläget lågt och är den främsta anledningen till att man överväger att sluta. Det är de extra inkomsterna som gör att de kan få ekonomin att gå ihop. Dessutom söker så få till officersprogrammet att platser står tomma. Regeringen har sett problemen och utreder åtgärder för att lösa Försvarmaktens personalproblem. Att Försvarmakten i det lä-

get överväger att ta 100 miljoner från personalens ersättningar är helt huvudlöst, säger Lars Fresker.

Låga personalkostnader

Officersförbundet anser det viktigt att dessa fakta blir kända så att en korrekt bild av villkoren för Försvarmaktens personal framträder. I nuläget går endast cirka 30 procent av Försvarmaktens utgifter

till personalkostnader, vilket i en internationell jämförelse är en låg siffra.

– Det finns möjlighet att lösa många av försvarets personalproblem redan idag, men det kräver en arbetsgivare som har en lyhördhet för de anställdas verklighet och som respekterar ingångna avtal, säger Lars Fresker.

(SKICKAT 2016-03-01)

Fortsatta diskussioner om insatsarbetstid

Sedan Officersförbundet, tillsammans med övriga fackförbund (ATO) i Försvarmakten, i december lämnade ett avtalsförslag till Försvarmakten för att lösa missbruket av insatsarbetstid har ett antal möten hållits.

– Försvarmakten har mottagit vårt gemensamma yrkande och börjat gå igenom det. En försvärande faktor för arbetstidsförhandlingarna är dock Försvarmaktens vilja att plocka bort 100 miljoner ur kollektivavtalen. Det blir svårt för oss att föra produktiva förhand-

lingar om de står fast vid det, säger Susanne Nyberg, förhandlingschef på Officersförbundet.

Röd tråd

Officersförbundet vill att ersättningarna för övningar, insatser och övertid ska hänga ihop och utgå

från i vilken grad personalen tas i anspråk och med vilken framförhållning, samt att systemet blir förståeligt och förutsägbart för alla inblandade.

Viktigt att tänka på när man ska separera

Som medlem i Officersförbundet har du möjlighet att skriva bland annat samboavtal, äktenskapsförord och testamente gratis. Du kan även få rabatt på andra avtal, bland annat kan du få 20 procent rabatt på bodelningsavtal. Därför beskriver avtal24 nedan hur du genomför en ordnad process vid en separation.

När man träffar sitt hjärtas livskamrat är det lätt att tänka att man skall vara kamrater hela livet. Statistiken indikerar dock att ett hjärta kan ångra sig. År 2014 gifte sig 47 000 par och 24 000 par skiljde sig. Därför är det alltid klokt att upprätta äktenskapsförord och samboavtal om ni gifter er eller flyttar ihop. (Se Officerstidningen nummer 5/2015.) Det underlättar ofta mycket vid en separation.

Men även om det finns samboavtal eller äktenskapsförord finns det en hel del praktiska och juridiska frågor som kan uppstå i samband med en separation. Om man genomfört processen i nedanstående steg brukar den ofta känslomässigt svåra processen underlättas, i alla fall juridiskt.

Genomför det juridiska i dessa steg

1. *Ansökan om äktenskapsskillnad*
Det första ni bör göra när ni har bestämt er för att skiljas är att skicka in en ansökan om äktenskapsskillnad till Tingsrätten.

2. Förbered bodelningsavtal

Därefter är det dags att förbereda ett bodelningsavtal. Ni behöver inte vänta på att få en dom om äktenskapsskillnad för att kunna upprätta bodelningsavtalet utan det kan göras så fort ansökan om äktenskapsskillnad har registrerats hos tingsrätten. Ett bodelningsavtal är en förteckning över vad ni äger och vilka skulder ni har. Det är i bodelningsavtalet ni delar upp egendomen mellan er.

Riskerna med att inte upprätta ett bodelningsavtal

Det finns flera risker med att inte upprätta ett bodelningsavtal. Rätten att kräva bodelning kvarstår lång tid efter skilsmässa och att dela upp era tillhörigheter långt i efterhand kan vara komplicerat. Dessutom kräver banken ofta ett bodelningsavtal för att ni, var och en för sig, ska ha möjlighet att ta nya bolån. Det är med andra ord viktigt att ni får bodelningsavtalet gjort!

Vem får vad vid en bodelning?

Ni listar, var och en för sig, er egendom med avdrag för skulder. All egendom som inte är enskild genom äktenskapsförord, villkor i testamente eller gåvobrev ska tas upp i bodelningen. Ni lägger sedan samman era respektive värden och delar beloppet lika. Det är endast överskottet ni delar på; inte eventuella skulder och lån. Värdet från den ena maken kan alltså aldrig vara mindre än noll.

avtal24[®]
DEN MODERNA JURISTBYRÅN

FAKTA: Vad är avtal 24?

Officersförbundet har slutit ett avtal med juristbyrå Avtal 24. Som medlem i Officersförbundet kan du skriva samboavtal, skuldebrev testamente och andra avtal helt kostnadsfritt online alternativt till hälften av ordinarie pris med Avtal24:s jurister. På gåvobrev ges du 20% rabatt. För mer information, besök: www.avtal24.se/officersforbundet.

Har du några frågor eller funderingar kring din situation kan du ringa till juristbyrå Avtal24, på 0771-24 00 24, måndag-torsdag 8-20, fredag 9-17 eller maila till officersforbundet@avtal24.se

Banken eller annan kan behöva godkänna

När det är gjort bestämmer ni vem som ska få vad. Du har i första hand rätt att få dina egna saker och kan ge mellanskillnaden i pengar till den andra maken. För att du ska få överta till exempel en bostad som tillhör den andra maken måste du också överta bolånet om det finns ett sådant. Det är därför viktigt att du får godkännande från banken att ta över lånen innan bodelningsavtalet skrivs på.

Andra parter kan även behöva blandas in om någon av er tar över:

- Ett lån. Då måste banken se det färdiga bodelningsavtalet.
- En bostadsrätt. Då måste bostadsrättsföreningen se det färdiga bodelningsavtalet.
- En villa eller mark. Då måste lantmäteriet se det färdiga bodelningsavtalet.
- En bil från den andra maken. Då måste transportstyrelsen se det färdiga bodelningsavtalet.

Skriv bodelningsavtal hos avtal24

Som medlem i Officersförbundet får du 20 procent rabatt på bodelningsavtal hos juristbyrå avtal24.

Hos avtal24 kan ni enkelt och tryggt skriva ett juridiskt korrekt bodelningsavtal online eller tillsammans med jurist via telefon.

Väljer ni att skriva bodelningsavtalet online hjälper webb-verktyget er att lista era tillgångar och skulder samt räkna ut giftorättsandelen. Ni svarar på ett antal frågor och sedan genereras avtalet till en PDF som skickas direkt till din e-post.

Gå in på avtal24.se/officersforbundet (länk) för att ta del av dina förmåner och skriva de avtal just du behöver.

Vill du veta mer eller har du frågor som rör bodelning och skilsmässa? Ring och prata med juristerna på avtal24 0771 - 24 00 24, de är specialiserade på familjejuridik och avtalsrätt.

Två förhandlingstillfällen genomförda om semesterlönegarantin

Officersförbundet och Försvarsmakten har mötts vid två tillfällen för att diskutera den fortsatta hanteringen av semesterlönegarantiskulderna.

Följden har blivit att 30 pilotfall ska tas upp till förhandling.

-Vi kommer att kontakta berörda Officersföreningar, samt de 30 medlemmar som är berörda, säger Susanne Nyberg, ombudsman på Officersförbundets kansli.

Officersförbundet har ingen prognos över när tvisterna kan vara lösta. Försvarsmakten har fortfarande

inte klargjort sin syn på rättsläget. Officersförbundets syn på rådande rättsläge finns på hemsidan under materiel och avtal i foldern *PM: Stöd vid hantering av löneskuld*.

Försvarsmakten har tagit in extra kompetens för att hantera situationen, vilket uppskattas av förbundet.

-Vårt slutmål är att medlemmarna ska ha lönespecifikationer som är korrekta och läsbara, samt att medlemmarna vid felaktigheter ska hanteras i enlighet med rådande avtal och kvittningslagen. Vill man vara en attraktiv arbetsgivare är det ett minimum, säger Susanne Nyberg.

Staten backar från avtal om försäkringskydd i insats

Officersförbundet lämnade torsdagen den tredje mars in en stämningansökan till Arbetsdomstolen (AD) för brott mot kollektivavtal. Officersförbundet anser att staten inte betalat ut rätt ersättningar till en medlem som skadats i Afghanistan 2008.

– En av våra medlemmar skadades i en sprängolycka i Afghanistan 2008 och lider idag av 23 procentig invaliditet. Då skadan uppstod i ett krigsområde har inte de privata försäkringarna fallit ut. Enligt vårt kollektivavtal från 2006 ska staten ersätta dessa, vilket man nu backar från, säger Mikael Kenttälä.

Istället har Arbetsgivarverket beslutat att staten endast ska betala ut mellanskillnaden mellan det be-

Se över ditt försäkringskydd innan insats.

lopp medlemmen har försäkrat sig med och ersättningar som utfallit ur statens riskgaranti samt personskadeavtalet.

– En sådan, enligt oss, helt uppenbart felaktig tolkning av avtalet gör det omöjligt för en tjänstgörande

att planera sitt försäkringskydd vid skador eller dödsfall i utlandstjänst. Försvarsmaktens utbildning inför insats om vad som gäller går inte heller att lita på. Arbetsgivarverkets tolkning får mycket allvarliga konsekvenser, säger Mikael Kenttälä.

Ytterligare en stämning på väg

Observera att Officersförbundets personskade- och livförsäkringar via Länsförsäkringar gäller vid tjänstgöring i internationell insats och påverkas inte av statens syn på kollektivavtalet från 2006.

– I nuläget är det klokast att ha Officersförbundets försäkringar, då de gäller även om staten undandrar sig sitt ansvar. Fast den kommande domen är ändå viktig, för att det ska finnas en möjlighet för dig som

tjänstgör att planera ditt försäkringskydd utifrån dina förutsättningar, säger Mikael Kenttälä.

Officersförbundet har förhandlat med Arbetsgivarverket utan att lyckas komma överens varför man nu stämmer staten i AD. Officersförbundet kommer att väcka tvist i AD i ytterligare ett medlemsärendesom rör samma avtal om försäkringsersättningar vid skada under utlandstjänstgöring.

– Även om vi inte skulle ha det fallet parallellt är det mycket viktigt att vi får avtalets betydelse fastställt så att medlemmarna har full klarhet innan de skickas till kris- eller krigsområden. Det är viktigt att staten tar sitt fulla ansvar för de som skadas i insatser, säger Mikael Kenttälä.

Läs mer på sidan 16.

Försvarshögskolan söker doktorand i krigsvetenskap

Läs mer på fhs.se/jobb

Försvarshögskolans uppgift är att bidra till nationell och internationell säkerhet genom forskning och utbildning. Vi utbildar militära och civila ledare, nationellt och internationellt, vilket bidrar till att hantera dagens och morgondagens krissituationer och säkerhetsproblem.

MARKSTRIDSSKOLAN SÖKER:
MEDARBETARE

Ansök och läs mer om
våra lediga tjänster på:
jobb.forsvarsmakten.se/sv/lediga-tjanster

CLP
SYSTEM AB

Pensionsavtal klart för statligt anställda

Den 23 februari undertecknade OFR/S,P,O ett nytt pensionsavtal med Arbetsgivarverket gällande tjänstepensionerna i staten. Det berör våra cirka 100 000 medlemmar i staten. Pensionsavtalet heter PA16 och förändringarna berör de födda 1988 och senare.

– Vi har det bästa centrala pensionsavtalet på svensk arbetsmarknad vilket är bra för våra medlemmar. Även om det är ett bra avtal saknar vi en del saker och är inte helt nöjda, säger Britta Lejon, ordförande i Fackförbundet ST.

En av de saker som vi är nöjda med att ha förhandlat fram är den extra premien på 1,5 procent av lönesumman som ger möjlighet för våra medlemmar att gå ned i arbetstid i slutet av sitt arbetsliv. Totalt ger avtalet premier på 6 procent på löner upp till cirka 37 000 kronor och 31,5 procent på den delen av lönen över cirka 37 000 kronor. Det är betydelsefullt med premierna och att de är relativt höga eftersom medlemmar födda 1988 och senare får ett helt premiebestämt system.

FAKTA: OFR/S, P, O

OFR/S,P,O är ett förhandlande samverkansorgan för åtta självständiga fackförbund inom statlig sektor som tillsammans organiserar cirka 100 000 anställda. Medlemmarna finns inom Fackförbundet ST, Polisförbundet, Officersförbundet, Läraryrket, Vårdförbundet, Försvarsförbundet, Tull-Kust och Ledarna.

FAKTA: Avtalet i korthet

Det nya i avtalet gäller för anställda födda 1988 och senare.

För de födda 1988 och senare är pensionsåldern 67 år.

För anställda födda före 1988 fortsätter villkoren i PA03 att gälla, men PA03 har inarbetats i PA16 som en egen avdelning.

Officersförbundet anser att en lägre pensionsålder för officerare (inklusive flygförare) är motiverat av verksamhetsskäl och utgår från att Försvarsmakten kommer att söka en avtalslösning i frågan. Försvarsmakten har mandat att förhandla i frågan.

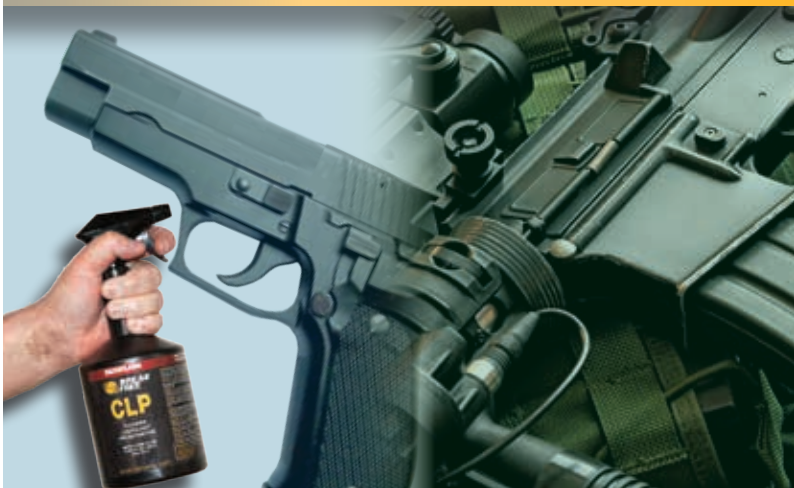
Tjänstepensionsavtalet har tagit tid att få till. Förhandlingarna har pågått i över två år och nu på slutet har det skett med hjälp av medling. Vi ville skapa ett mer hållbart arbetsliv eftersom det i framtiden kommer att krävas att fler ska arbeta längre. Därför ville vi nå lösningar för att våra medlemmar ska orka göra det. Men vår oro för framtiden delades inte av vår motpart, Arbetsgivarverket.

– När två parter inte delar problembeskrivning är det svårt att nå resultat och vi gjorde bedömningen att vi inte kunde nå längre i förhandlingarna, säger Lena Nitz, ordförande i Polisförbundet.

Vi ville också nå en lösning för yrkesofficerare och flygledare. Deras lägre pensionsåldrar är idag utformade utifrån ett verksamhetsperspektiv.

– Vi bedömer att detta behov kommer att kvarstå i framtiden och därmed kommer vi att söka lösningar på myndighetsnivå, säger Lars Fresker, ordförande i Officersförbundet.

WEAPON ACCESSORIES

VEHICLE ACCESSORIES

FORENSICS EQUIPMENT

At your service!

CLP System AB
Ritarslingan 5,
S-187 66 Täby, Sweden

Phone: +468 - 732 44 05
E-mail: info@clp.se
Internet: www.clp.se

Läsvärd King låter som Romson

Officerstidningen nr 1, 2016 publicerade en intressant analys gjord av Karl Ydén över Anthony Kings bok; *The Combat Soldier*. Låt mig lämna en kommentar.

Boken tar som sig bör upp historiska ting i ämnet ledarskap, sammanhållning i gruppen under hård press, där ju striden är den maximala pressen. King tillmäter en faktor lite väl stor betydelse, som dessutom inte är ny, utan lika gammal som krigskonsten i sig. Det hävdas, och Ydén synes dela Kings uppfattning, att gruppssammanhållningen under 1900-talet främst byggde på likriktning med vit – heterosexuell – maskulinitet som norm. (Låter som Åsa Romson under politikerveckan på Gotland). Jag kan med säkerhet hävda att minst en av dessa faktorer inte föreligger i till exempel Kina. Kings poäng är bland annat att nu, då vi främst har professionella soldater (avlönade soldater), vilar sammanhållningen starkast på visad yrkeskompetens. Men andra mycket viktiga faktorer, som inte heller är nya, är vikten av en sund ledningsfilosofi (frihet under ansvar), närhet, kamratskap socialt och kulturellt arv mellan de som leder och de ledda.

Stammen var gratis

Sedan urminnes tider har just sammanhållningen inom gruppen varit av vital betydelse för viljan att ställa upp, hårda ut och stå enade mot fienden. Basen i sammanhållningen fick man "gratis" så länge hela gruppen kom ur samma stam, samhälle. Men även då måste det till en sund ledningsfilosofi, träning, strapatser med mera för att stärka sammanhållningen, bygga laganda och skicklighet i att föra strid.

I vårt land har vi goda exempel; som ett vikingaskepp med krigare från samma by – vi har landskapsregementena, med känt exempel i Orsa kompani ur Dalregementet. I takt med samhällsutvecklingen

bestod gruppen, plutonen och så vidare av folk från större och större yta (del av Sverige), således minskade andelen "gratis". Detta gjorde att vi utvecklade fler och fler metoder för att skapa och bygga en stark sammanhållning. Ett exempel är ledarskap 80, UGL, mängder av forskning, litteratur och utbildning.

Nutiden har funnits förut

Under hela vår historia så har även yrkeskompetensen varit viktig för sammanhållningen – att lita på att mina gruppkamrater kan sin del av helheten. Denna faktor är inget nytt inslag, men har varit och är ett medel att öka sammanhållning i en grupp, oavsett om gruppen har en "gratis" samhörighet eller inte. Dagens förband har funnits "förut", såväl värnpliktsförband som avlönade förband (i boken benämnda professionella). Romarrikets legioners soldater var från vitt skilda delar av riket, men förenades av sin gemenskap i legionen – legionen blev deras "stam". De levde med legionen i vått och torrt i cirka 20 år, innan de eventuellt kom hem.

Deras huvudmotståndare i norr, Germanerna, hade sin sammanhållning mer baserad på sin egen stam och levde således i sina samhällen, och inte i ett förband. Stammarna kunde dock samarbeta och lyckades, trots att de inte var professionella, att inte förlora mot de professionella soldaterna. De till och med invaderade Rom.

Kings bok är läsvärd, men att "en ny faktor" – en ny huvudkomponent är det som i dag är basen i en grupp, är inte relevant. Yrkeskicklighet har alltid varit en faktor av många, men den måste i grunden baseras på "gratis" eller skapad social och kulturell sammanhållning. Då först blir gruppen riktigt robust inför och i striden. Jämför med legoknektar genom historien var och en kunde sitt jobb, men utan det djupa sociala kittet, saknade de den verkliga sammanhållningen.

Koll redan år 1520

Läs boken, men se till att först läsa Ben Shalit: *Konfliktens och stridens psykologi*. Just Shalits bok,

framtagen då han arbetade i Sverige på FOA 55, är nog den mest genomarbetade boken om detta ämne än i dag. Se vidare Martin van Creweld; *Fighting power*. Klas Borell: *Disciplinär strategi* och John Keagan: *Krig och kultur*. Se även med respekt på FM genom tiderna utgivna böcker om ledarskap, trupputbildning och truppföring, vilka baseras på forskning och erfarenheter från slagfältet. Se även Försvarshögskolans Tankar om fälttåg och krigets traditioner. När det gäller att bygga laganda och sammanhållning i en samling människor från världens alla hörn, så studera den franska främlingslegionen, där blir legionen soldatens nya hemland – ett skapat "gratis". Det går också att läsa Peder Månssons bok om *Stridskonst och stridslag från år 1520!* senast utgiven 1913/15 – de hade koll redan då.

Tack för ordet.

ARNE BAUDIN.
Överstelöjtnant, emeritus.

YOU ARE PROTECTED

Färist Mobile™ skyddar dig mot angrepp och avlyssning. Det är en krypterad smartphone baserad på svensk säkerhetsteknologi som är godkänd på nivån Restricted. Tala och messa krypterat, surfa nätet säkert, använd vitlistade androidappar. Anslut till interna resurser, lagra data krypterat. Och du kan fjärradera den. Säkert.

Besök www.tutus.se
Eller ring oss på 08-551 102 30

POSTTIDNING B

Avs: Officersförbundet, Box 5338, 102 47 STOCKHOLM

LAW ENFORCEMENT & MILITARY

SAFE4U
SECURITY OF SWEDEN

DISTINGUISHED BY INNOVATION